Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5329 9/22 ՕԳՈՍՏՈՍ 1903 ՇԱԲԱԹ 29 ՃԷՄԱԶԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1321 Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5329

درعلیه‌ده غلطه‌ده ﴿ آرەولك ﴾ غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանճօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, Constantinople

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան 140 ղրշ.
» » » » վեցամսեայ 70 »
» » » » եռամսեայ 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան 40 Ֆր.
» » » վեցամսեայ 20 »
Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՋ ՈՒ ՁԱԽ

ԴԱՐՁԵԱԼ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ

Աւելի մարդիկն են որ պաշտօնի մը շուք կը բերեն քան թէ պաշտօնները պաշտօնէի մը: Պաշտօնեայի մը անհատական յատկութիւններն ու կարողութիւնը միշտ կ'աւելցնէ իր վարած պաշտօնին նշանակութիւնը, աւելի բարձր, աւելի պատկառելի երեւոյթ մը, դիրք մը կու տայ անոր: Պաշտօնը երբեք, որչափ ալ բարձր ու նշանակելի ըլլայ, չի կրնար պաշտօնէի մը դիրքն ու արժանիքը աւելցնել՝ եթէ այս վերջինը զուրկ ըլլայ յատկութիւններէ:

Այս պահուս օրինակ մը ունինք աչքի առջեւ,—Երուսաղէմի լուսարարապետութեան պաշտօնը: Մինչեւ հիմայ, շատ բարձր պաշտօն մը կ'երեւար ատիկա մեզի, դժուարամերձ, պատկառազդու պաշտօն մը որուն ամէն կերպով արժանաւոր, ամէն կարողութիւն իր վրայ միացնող միաբան մը միայն կրնար կոչուիլ: Պաշտօնին նկատմամբ մեծ բան մը չէինք գիտեր. անոր պահանջներէն հազիւ մաս մը բան ծանօթ էր մեզի, եւ նմանապէս ալ կարծուածին չափ մեծ պարտաւորութիւններու ծնունդ չէր տար: Բայց եկեղեցականները՝ որոնք յաջորդաբար այդ պաշտօնին կը կոչուէին, ա՛յն աստիճան արժանաւոր ու մեծ կ'երեւային մեր աչքին, որ իրենց շքով պաշտօնն ալ շքաւոր կը տեսնէինք, իրենց յատկութիւններուն նայելով պաշտօնն ալ մեծ կը տեսնէինք, գրեթէ միշտ տեսակ մը յարգալիր պատկառանք վարանք կու տար մեր գրչին՝ լուսարարապետի պաշտօնին վրայ խօսած ատեննիս:

Վերջին լուսարարապետն էր Կիլիկիոյ այժմու Կաթողիկոսը, Խապայեան Սահակ Սրբազան, եւ կարծեմ հարկ չի մնար հոս ըսելու թէ որչա՜փ մաքուր անուն մը, որչափ գովելի յատկութիւններ ու մանաւանդ որչա՜փ անհերքելի կարողութիւններ կը միացնէր իր անձին վրայ, յարգանքի, պատկառանքի առարկայ մը դառնալով անխտիր ամէն մարդու կողմէ: Այդ յարգանքն ու պատկառանքը իր վրայ չէին կասեր, իրմէ ուղղակի պաշտօնին վրայ կ'անցնէին, եւ զինքը մեծ տեսնելով պաշտօնն ալ մեծ կը տեսնէինք:

Հիմայ սակայն, Երուսաղէմի միաբանութեան մէջ ծնունդ առած տխուր եւ ամէն կերպով այպանելի պառակտումներ, տակաւ առ տակաւ կը պղտորեն այն գաղափարը՝ զոր Խապայեան Սրբազան եւ իր նախորդները, իրենց կարողութեամբ եւ արժանաւորութեամբ կազմել տուած էին լուսարարապետի պաշտօնին նկատմամբ. այդ երկպառակութեանց ծագելէն ի վեր, պաշտօնը մեր աչքին կորսնցուցած է իր նշանակութիւնը: Ա՛լ առջի պատկառանքով չէ որ կը յիշատակուի անոր անունը. գիւղական երէցի պաշտօն մը կարծես՝ զոր չորս ու կէս գեղջուկ ձեռքէ ձեռք կը խլեն, հայհոյելով, երդմնելով, իրար ափելով, իրար անուանարկելով, իրար բամբասելով:

Ու տակաւին ըսողներ կան թէ բոլոր այդ պառակտումներու հեղինակները Ս. Յակոբեան հաստատութեան շահերուն նախանձախնդիր միաբաններ են: Մարդ կը շփոթի այս աստիճան միամտութեան կամ հնարամտութեան առջեւ: Միաբաններ՝ որոնք իրենց պատկանած հաստատութեան կարգն ու կանոնը կը խառնակեն, միաբաններ՝ որոնք իրենց պատկանած հաստատութեան յարգն ու նշանակութիւնը կը պակսեցնեն եւ իրենց անկարգութիւններով նիւթական ու բարոյական անդարմանելի վնաս կը պատճառեն այդ հաստատութեան, չեմ հասկնար թէ տակաւին ինչպէս կրնան համակրանքի արժանանալ: Այս կարգի քաջալերութիւններ չէ՛ որ պիտի կրնային տխուր, աննախանձելի կացութիւններու վերջ տալ: Ամէն հաստատութեան՝ մէջ նախ կարգապահութիւնը պէտք է յարգել, եւ յետոյ պահանջումներ, դիտողութիւններ ընել: Այս լեզուն պէտք է բռնել երկպառակիչներուն համար, եւ ոչ թէ զանոնք աստուածացնել կարգ, կանոն, աւանդութիւն ու պատշաճութիւն ոտնակոխ ընելնուն համար:

Հեռուէն չմտածողներ կ'ըսեն թէ անցողակի բաներ են այդ պառակտումները ու կրնան մոռցուիլ: Ո՛ւր էր թէ այդպէս ըլլար: Ընդհակառակը, հաստատութեան մը մէջ ծայր առնող անկարգապահութիւն մը քիչ անգամ կը կասի կէս ճամբուն վրայ, եթէ երբեք կարելի եղածին չափ շուտ անոր առաջքը չառնուի: Եւ յետոյ տեսակ մը տխուր օրինակ կը մնայ, ուրկէ կրնան օգուտ քաղել գէշ խմորով շաղուած մարդիկ:

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

ԷՊԻԹԷԼԻՈՄԱ

Գոհունակութեամբ կը ծանուցանեմ այսօր մեր ընթերցողներուն թէ՝ Ֆրանսայի Ալլիէ նահանգին Լիւրսի–Լէվիլ հիւանդանոցին հայ բժշկապետը, Տօքթ. Ունճեան, բժշկական նշանակելի յաջողութիւն մը ունեցած է: Տօքթ. Ունճեան յաջողած է կատարելապէս բուժելու մարդուս քթին եւ անոր շուրջը երեւան եկող էփիթէլիոմա եւ կամ քաղցկեղակերպ (canceroïde) ըսուած մորթի տեսակ մը գէշ հիւանդութիւնը, շնորհիւ այնքան տարիներէ ի վեր իր խնամքներուն ենթարկուած հիւանդներու վրայ կատարած մանրազնին փորձերուն, ինչպէս կը տեսնուի վերջերս հրատարակած հազիւ ութը երեսէ բաղկացած իր գրքոյկին մէջ:

Հակիրճ ծանօթութիւն մը տալէ յետոյ այդ ախտին նկատմամբ՝ պիտի բացատրեմ տօքթէօրին գործադրած մեթոտը, որ այսօր նոյն իսկ ֆրանսացի բրոֆէսէօրներու կողմէ գնահատուած է:

Հոս աւելորդ չըլլար կարծեմ, եթէ ըսեմ որ Եէտիգուլէի մեր հիւանդանոցին մէջ իսկ այդ դարմանակերպը գործադրութեան կը դրուի, ու յաջող արդիւնքներ կուտայ:

Էփիթէլիոմա եւ կամ Լէպէրթին ըսածին պէս՝ քաղցկեղակերպը մորթի տեսակ մը հիւանդութիւն է, որ ընդհանուր առմամբ, թէպէտ մարդկային մարմնին այլ եւ այլ մասերուն վրայ կրնայ առաջ գալ, բայց շատ անգամներ եւ գրեթէ միշտ քթին վրայ ու անոր շուրջը գտնուող ակօսներուն մէջ ծայր տալ կը սկսի:

Ուր որ առաջ եկած է այդ ախտը, հոն ամէնէն առաջ կարմրութիւն մը կը տեսնուի, որուն քանի մը օր յետոյ կը յաջորդէ սոսկալի քերուըտուք մը:

Ահա՛, այդ քերուըտուքին պատճառով հոն կը սկսին նախ շատ փոքրիկ, յետոյ երթալով խոշորցող ցցուն կէտեր առաջ գալ, որոնք թէ՛ հիւանդը անհանգիստ կ'ընեն եւ թէ տգեղ տեսարան մը կը պարզեն:

Երեք-չորս տարիներ շարունակ կ'անհետին, բայց օրին մէկը նորէն առաջ կուգան եւ այսպէս միշտ կը շարունակեն հիւանդը նեղել:

Եթէ էփիթէլիոման լաւ կերպով զննելու, քննելու ըլլանք, պիտի տեսնենք որ անիկա կազմուած է անկանոն տափակ ու անկերպ բջիջներէ՝ որոնք միմիայն մանրէի մը ազդեցութեամբ ծնունդ կ'առնեն:

Ահա այսպիսի պարագաներու մէջ թէպէտեւ շատ տեսակ դեղեր կը գործածուին, սակայն յաջող արդիւնք մը չեն տար: Տօքթ. Ունճեան առաջին անգամ ըլլալով, այդ տեսակ պարագաներու մէջ, կալիումի եւ կիրի բէրմանկանատը գործածած է, աւելորդ է ըսել, յաջող արդիւնքներ ձեռք բերելով, պարագայ մը՝ որ մինչեւ այսօր դեռ մութ մնացած էր:

Թէ ինչպէս կը գործածէ բէրմանկանատները, այդ կէտը բացատրեմ քանի մը տողով.

Հազարին 1-5-10 կալիոմի բէրմանկանատը բողդասի լուծոյթով եւ կամ հարիւրին 5 կիրի բէրմանկանատով օրը երկու երեք անգամ պարզ լուացում մը բաւական է, մորթի այդ հիւանդութիւնը բուժելու համար քանի մը շաբաթուան ժամանակամիջոցի մը մէջ:

Կ. Տ. ԱԼԼԱՀՎԷՐՏԻ

ՅԱՒԵՐԺԱՀԱՐՍԸ

ԱՒԱՆԴԱՎԷՊ

Անտառի մը խորը, խորհրդաւոր լիճի մը մէջ՝ յաւերժահարս մը կ'ապրէր, այնքան հիանալի գեղեցկութեամբ օժտուած՝ որ դիւթիչ տպաւորութիւն մը կը գործէր զինքը տեսնողներուն վրայ. շատեր հալէր մաշեր էին անոր ի տես, տենչալով անգամ մըն ալ տեսնել զայն, բայց ի զուր: Օր մը մօտակայ քաղաքէն ուսուցիչ մը՝ անոր գեղեցկութենէն զմայլած՝ անհուն փափաք մը կը զգայ զայն տեսնելու, գոնէ մէկ ակնարկը վայելելու համար: Ալ կարծես կարեւորութիւն չունէին իր ընտանիքը, վարժարանն ու աշակերտները. աչքին միակ ըղձալին այդ չքնաղ պատկերն էր որ կ'երեւէր, որուն հմայքը՝ հոգին կ'այրէր: Ալ չկրնալով դիմանալ, շաբաթ իրիկուն մը, կնոջն ու զաւակներուն խորհրդաւոր մնաք բարով մը ըսելէ յետոյ՝ կը մեկնի կիրակի առաւօտ, արշալոյսէն շատ առաջ, դէպ ի անտառը:

Երկինքը անսովոր ցոլքերով կը պսպղար, ժպիտներ արձակելով անհուն տարածութեան մէջէն: Խոր անտառին մէջ տխրազդեցիկ մթութիւն մը պատած էր, ու Եթիէն—այս էր ուսուցչին անունը—կողմնակի արահետի մը մէջէն, արագ արագ կը քալէր, մինչդեռ չորս կողմէն հսկայ եղեւիններ կը բարձրանային օդը, որոնց ճիւղերը, միջոցին մէջ, սիրուն գրկախառնումով մը իրար կ'ողջունէին, տարածուելով հեռա՛ւն. սեւ խռովութիւններու անորոշութեան մէջ, հազիւ երբեմն ոսկեգոյն նշոյլ մը կը սպրդէր ճիւղերուն մէջէն, աղօտ ճառագայթումով մը լուսաւորելու համար ծառերու բուները:

Գաղտնի տխրութիւն մը, մինչեւ Եթիէնի հոգին կը թափանցէր, որուն կաթկթումը կը զգար ան, առանց գուշակելու պատճառը, միայն կը մխիթարուէր մտածելով որ շուտով պիտի տեսնէր յաւերժահարսը:

Բլուրներէն վեր կը մագլցէր, ուր փիճիները կը յաջորդէին եղեւիններու, որոնց գագաթները ճամբէն կը խոնարհէին հեռաւոր հծծիւն մը լսել տալով. տեղ տեղ բացատաններ կը նշմարուէին, ուր մամուռներու կանանչ ներդաշնակութիւնը, շողշողուն փայլ մը կ'առնէր, լոյսի ողողումին տակ, իսկ խոտերուն մէջ, պտերներ եւ վայրի բոյսեր կը նշմարուէին, բնական գեղեցկութեամբ զարդարուն: Ծառերուն վրայէն սկիւռները կը ցատկռտէին Եթիէնի ոտնաձայնէն վրդովուած:

Տեսարանը ահարկու էր. թեթեւ խոխոջ մը, անծանօթ շչուկներ եւ երբեմն հովին ոռնալու ձայնը լսելի կ'ըլլային խորհրդաւոր լռութեան մէջէն, տխուր ողբ մը արձագանգելով: Եթիէն ինքզինքը ծովի մը մէջ կ'երեւակայէր՝ որու ալիքներուն տակէն կը քալէր ինք, ակնդետ անհանգստութեամբ, պաշտելի յաւերժահարսը գտնելու յոյսով: Հետզհետէ տխրութիւնը կ'աւելնար եւ առաջին անգամ ըլլալով՝ կ'ունենար առանձնութեան գիտակցութիւնը, անծանօթ սարսուռով մը՝ որ ամբողջ էութիւնը կը պատէր:

Եթիէն աւելի արագ կը քալէր, սոսկումի ազդեցութեան տակ քայլերը կրկնապատկելով: Ծառերը երթալով աւելի կը խտանային, որոնց մէջ, հազիւ բեկբեկ ճաճանչներ կրնային սպրդիլ: Իսկ գետնին վրայ շատ մը այծետերեւուկներ վեր կը բարձրանային, ծաղիկներու հետ աղուոր զանազանութիւն մը պարզելով:

Վերջապէս Եթիէն նշմարեց կոճղերուն մէջէն կանանչ նշոյլ մը... եւ ահա լճակը կ'երեւէր, անսովոր յստակութեամբ մը գեղեցկացած՝ որու փայլուն մակերեսին վրայէն փոքրիկ ալիքներ, թեթեւ վէտվէտումներով կը ծփային, մինչեւ շրջակայ եզերքները՝ ուր եղէգներու երկար շարք մը հիանալի շրջանակ մը կը հիւսէր լճակին շուրջը: Ջուրը կողմը խորհրդաւոր հանդարտութիւն մը կը տիրէր: Եթիէն նստաւ ու սպասեց, կէս օր էր, լճակը աննման պայծառութեամբ մը կը ցոլար, որու երեսը փոքրիկ ճառագայթները կը պարէին, լուսաւորելով ծաղիկներու բաժակները, թերեւներն ու մամուռները՝ կանանչ փայլունութեան մը ոսկեզօծումով:

Եթիէն կը սպասէր միշտ. կը յիշէր թէ եկած էր ժամանակը՝ աշակերտներու արձակման, տուն դառնալու, զաւակները ողջագուրելու, բայց հո՛ն ինքզինքը առանձին զգաց, ինք որ վարժուած էր շրջապատուելու մարդերէ: Հիմա միս մինակ, կը սպասէր լճակին եզերքը՝ անհամբերութեան եւ երկիւղի խառն զգացումով: Երբ յանկարծ, անծանօթ վախ մը պատեց հոգին, հո՛ն զգաց որ զարմանալի կերպով պզտիկցած էր: Ո՞վ էր ինք եւ ի՞նչ կարեւորութիւն ունէր աւանդած դասը: Յաւերժահարսը կրնար զինքը մինչեւ լճակին խորը տանիլ, եւ եթէ պոռար, ո՞վ օգնութեան պիտի հասնէր: Այս մտածումներով չանթահար եղած էր. ինք պիտի մեռնէր եւ ուրիշները պիտի ապրէին, ինչ սոսկալի վիճակ...:

Ու սկսաւ խորհիլ, յիշելու համար թէ ուրիշի երջանկութեան նպաստա՞ծ չէր: Աչքերը յառած՝ եղեւիններուն կը նայէր որոնք, կէս օրուան արեւին տակ, խորհրդաւոր վեհութիւն մը կը պատկերացնէին. կարծես սոսկում մը կը թափառէր անոնց ծոցը, ու Եթիէնի ականջին ձայներ կը հնչէին: Ո՛չ, ինք անպարկեշտ մէկը եղած չէր. ո՛չ սպաննած, ոչ ալ յանցանք գործած էր. բայց կը սկսէր ահաբեկիլ: Անցեալ յիշատակներ, իրենց մանրամասնութեամբը կ'անցնէին երեւակայութեան առջեւէն՝ որոնք մինչեւ այն ժամանակ խղճին ծալքերուն մէջ թաղուած էին. կը յիշէր թէ անփորձ մէկը եղած էր եւ մանկութեան մէջ՝ բարեկամի մը սիրտ վիրաւորած... կոշտ վարմունք մը ունեցած էր կնոջը նկատմամբ, իր դիւրագրգիռ բնաւորութեան պատճառով սոսկում ազդելով իր տղոցը: Սակայն ինք քա՛ջ մէկն էր. շատեր կրկնած էին այդ խօսքը:

Քամին ահարկու սուլումով մը կը դղրդացնէր անտառը, որուն հետ ծառերը կը կրկնէին իրեն իբր յանդիմանութիւն.

—Լացուցիր անոնք որ քեզի կը սիրեն, քեզ սիրողները լացին...:

Եթիէն ցնորած՝ կ'ուզէր պատասխան մը մրմնջել, բայց չէր կրնար:

—Անոնք որ քեզի կը սիրեն լացին...

Իր յիշողութիւնը աւելի հեռա՛ւն կ'երթար. մանկութիւնը կ'անցնէր առջեւէն. միտքը կուգային անոնք՝ որոնց նեղութեան պատճառ էր. հիմա իրեն կը վերադառնային այդ վիշտերը՝ սիրտը արիւնելով: Եթիէն ցնցումով կը մտածէր թէ պիտի մեռնէր քիչ ատենէն՝ առանց բարիք գործած ըլլալու. խղճի կատարեալ խայթով մը՝ իր յանցանքներուն համար: Անոնք որ քեզի սիրեցին... Անոնք որ քեզի սիրեցին....

Յանկարծ Եթիէն ցնցուեցաւ երազէ արթնցողի մը նման. ու բոլոր ուժովը անտառէն դուրս վազեց, ալ առանց խորհելու յաւերժահարսին հմայքին վրայ: Մթութեան մէջէն կը յառաջանար, մինչդեռ ծառերը կը կրկնէին իրենց ողբերգը.

—Անոնք որ քեզի կը սիրեն... Անոնք որ քեզի կը սիրեն...

Գաղափարները տակնուվրայ եղած էին եւ մթութեան արհաւիրքէն՝ մազերը ցցուած՝ աղօտ պատկերներ տակաւին կը հետեւէին իրեն, ուրուականներու նման՝ որոնք կը հալածէին զինքը մինչեւ հեռա՛ւն ուրկէ հսկայ շուքեր, անտառին խորութիւններուն մէջ կ'երկարաձգուէին մինչեւ իր քովը. իսկ ծառերը դեռ կը խօսէին, բայց ալ չէր կրնար հասկնալ:

Եթիէն մինչեւ արշալոյս քալեց. փոթորիկը հանդարտեր էր, ու գիւղին զանգակատունը հեռուէն կը փայլէր՝ արեւուն թարմ ճառագայթներով ողողուած: Եթիէն ուրախութենէն լացաւ:

* *

Կինը բան մը չհասկցաւ անոր յուզումներէն, միայն դիտեց որ ամուսնին վրայ փոփոխում մը տեղի ունեցած էր. փոխանակ առջի կոշտ վարմունքին՝ անո՛ւշ եւ մեղմ բնաւորութիւն մը յաջորդած էր, ու անհանգիստ՝ կը վախնար որ ամուսնին առողջութիւնը չխանգարուէր վերջին ճամբորդութենէն:

Իսկ գիւղին բնակիչները նշմարելով իրենց սիրելի ուսուցչին տխրութիւնն ու երազուն կեանքը՝ կ'ըսէին իրարու ապահովաբար թէ Եթիէն տեսած է յաւերժահարսը:

Թարգմ. ՕԼԻԱ ՆՈԷԼ ՌՈԺԷ
Կիրասոն

ԻՆՉ Է ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Տնտեսագիտօրէն՝ վաճառականութիւնը բնական եւ արհեստական բերքերը արտադրողներուն, գործածողներուն եւ զայն ծախողներուն միջեւ փոխանակուած տուրեւառի գործողութիւն մըն է:

Հասարակութեան անդամներու իւրաքանչիւրն ալ վաճառականութեան հիմը եղող փոխանակութեան, գնումի, վաճառումի եւ այլ գործողութիւնները կը կատարէ թէեւ, սակայն ամէնուն համար ալ մասնաւոր արհեստ մը չի սեպուիր: Ժամանակ եղաւ, երբ մարդ ստիպուած էր իր բոլոր պէտքերը իր իսկ աշխատանքովը, ջանքովը ճարել, հայթայթել: Հետզհետէ մարդկային պէտքերը աւելցան, բազմազան եղան եւ ի վերջոյ մարդ հարկադրուեցաւ ասոնց բոլորն ալ ճարել ուրիշ միջոցով մը, իր արտադրութեանց պէտք ունեցող անհատի մը արտադրութեան հետ փոխանակելով՝ իրարու պէտքերը գոհացնել, իրարմէ օգտուիլ:

Վերջապէս բերքերու տեսակները շատցան, փոխանակութեան շրջանակը մեծցաւ, ասպարէզը լայնցաւ. եւ ապա կարգ մը մարդիկ մտածեցին որ այդ արտադրութեանց աւելորդ մէկ մասը տեղ մը հաւաքեն եւ ասոնց պէտք ունեցողներուն ցուցադրեն. ահա վաճառականութեան սկիզբը:

Վաճառականութիւնը ներքին եւ արտաքին անուամբ երկու գլխաւոր մասի կը բաժնուի:

Ներքին վաճառականութիւնը՝ երկրի մը բնակիչներու միջեւ կատարուած փոխանակութիւնն է: Այս վաճառականութիւնը՝ ժողովրդեան արտադրելու համար ըրած ջանքերէն կախում ունի, հողին բարեբերութեան, կլիմային բնութեան, բերքին զանազան տեսակներուն համաձայն արդիւնք ձեռք բերելու համար:

Երկիր մը, ո՛րքան ալ ընդարձակ ըլլայ, ճամբաները, փոխադրութեան միջոցները բաւականաչափ եղած ատեն՝ ներքին վաճառականութիւնը մեծապէս կ'օգտուի: Ամէն կուսակալութեան բնակիչները հունձքի սպառումի եւ փոխանակութեան կողմէ՝ իրարու հետ կը կապէ եւ մէկզմէկին յարաբերութիւն կը հաստատէ: Այս կերպով կուսակալութեան մը շէնութիւնը եւ յառաջդիմութիւնը միւսներուն համար ալ զարգացման եւ օգտակարութեան պատճառ կ'ըլլայ:

Արտաքին վաճառականութիւնն ալ երկրի մը ուրիշ երկիրներու հետ ըրած առեւտուրն է, որ միջազգային շահամրցումի տեսակէտով՝ մեծ կարեւորութիւն ունի: Արտաքին վաճառականութեան կարեւոր եւ մեծ օգուտները կարենալ գնահատելու համար՝ մասնաւորաբար քանի մը կէտեր ուշադրութեան առնելու է:

Ա. մեր երկրին մէջ չհասնող եւ սակայն մեզ անհրաժեշտ եղող օգտակար նիւթերը ձեռք ձգել:

Բ. մեր երկրին մէջ հասնող նիւթերու եւ իրերու նմանները շատցընել՝ գինը աժանցնելու համար:

Գ. Օտար երկիրներու ճարտարութեանց, գիւտերու նախ արդիւնքը ճանչցնելով, միտքը օժտել, անկից օգտուելու համար:

Ահա հոս յայտնուած սա համառօտ տեղեկութիւնը կրնայ գաղափար մը կազմել տալ թէ փոխադրութեան միջոցները եւ փոխանակութեան կերպերը ի՛նչ մեծ դեր կրնան խաղալ վաճառականութեան բարգաւաճումին մէջ:

Ա. ԵՍԱՅԵԱՆ

Ամերիկեան նշանաւոր հնարիչ՝ Պ. Էտիսըն կը ծանուցանէ թէ երկարատեւ փորձերէ յետոյ՝ յաջողած է այնպիսի ֆոնոկրաֆ մը շինել, որ հանրային օգտակարութիւն ունի: Այս նոր գործիքին շնորհիւ կարելի պիտի ըլլայ արձանագրել դատարաններու առջեւ տրուած վկայութիւնները:

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ (8)

ԿԻՊՐՈՍ ԿՂԶԻՆ

Բարեբաղդաբար այդ միջոցներուն իրարու կը յաջորդեն մէկ քանի գործօն հոգեւորականներ, որոնք թէ՛ քաղաքի եկեղեցիին եւ թէ վանքին համար նոր հասոյթներ կ'ապահովեն: Թերեւս ասոնց շնորհիւ է որ Կիպրոսի մէջ Հայ կը գտնուի հիմա: Գրաւոր յիշատակութիւններէ կը տեսնենք որ նախ Բիթրէքայի մէջ կը գնուի երեք ու կէս արտավար հող (1744) Գրիգոր Շղթայակիր Պատրիարքին դրամով: Նոյն գիւղը, Սօլ Տէյիրմէնի ջաղացքին կէսը՝ 1751ին կը նուիրուի Առաջնորդ Յովսէփ վարդապետէն: Այն միջոցներուն կը գնուին Բաչբուռնուի հողերը — վանքի ճամբուն վրայ — նաեւ վանքին ծովեզերեայ մասը: Ասոնց կը յաջորդեն Մարտիրոս եպիսկոպոսի կտակած երեք ջաղացքները, վերոյիշեալ գիւղին մէջ, որոնց երկուքը կը մնան ազգին ձեռքը: Մարտիրոսի յաջորդ Յակոբ եպիսկոպոսի օրով (1703–1799) կը կատարուի Առաջնորդարանի տեղափոխումը:

ԺԹ. դարու սկիզբը՝ Եւրիքէցի Մկրտիչ վարդապետ եւ Տաթեւացի Պօղոս վարդապետ հողեր կը կտակեն վանքին:

Նոյն միջոցին նշանաւոր կ'ըլլայ Առաջնորդ Յովհաննէս եպիսկոպոս, եւ հաւանաբար այն Յովհաննէս վարդապետը որ ծայրագունութեան աստիճան ստացած էր 1784ին, Սսոյ Թէոդորոս Կաթողիկոսէն:

Այս Յովհաննէս վարդապետի՝ առաջնորդական պաշտօնը հաստատող կոնդակներ տրուած են, թէ՛ Դանիէլ Պատրիարք–Կաթողիկոսէն (1799) եւ թէ Յովհաննէս Պատրիարքէն (1800): Այդ կոնդակներէն զատ՝ պահուած կը մնայ Յովհաննէս եպիսկոպոսի առաջնորդական Պէրաթն ալ:

Յովհաննէսի յաջորդ Պետրոս վրդ.ի օրով (1812) հրամանագրով մը արգիլուած էր Հայերուն խնամութիւն հաստատել ոչ-քրիստոնեաներու եւ Ֆրանկներու հետ: Ինը տարի յետոյ (1821), Ստեփաննոս վարդապետի առաջնորդութեան ատեն, Երուսաղէմի Գաբրիէլ Պատրիարքէն ղրկուած է կոնդակ մը: Այս վարդապետին օրով՝ խօճա Սարգիսին կինը Մարիամ ու որդին Մարտիրոս ազգին կը նուիրեն տուն մը, եկեղեցիին կից, եւ երկու ջաղացք՝ Բիթրէքայի մէջ: Նոյնպէս, Բալուցի սարաֆ Յարութիւն ամիրա Անտոնեան կը նուիրէ եկեղեցիին կից քէօշկ մը, որուն տեղը կը գտնուին հիմա երկու սենեակներ, աղջկանց դպրոցի վերածուած: Խօճա Սարգիսի մէկ ուրիշ որդին՝ Յովակիմ՝ որ իբր միւթէվէլլի Կօրնօ ջաղացքին հասոյթը տարիներով իւրացնելէ յետոյ զայն ուրիշի ծախած էր՝ յանկարծամահ կ'ըլլայ 1819ին:

Կիպրոսի վրայ հոգեւոր իրաւասութիւնը, առաջուց ի վեր Սսոյ աթոռին կը պատկանէր, բայց վերջին ժամանակներս Կ. Պոլսոյ եւ Երուսաղէմի Պատրիարքներուն անցաւ, ինչպէս որ կը տեսնուի: Մասնաւորապէս Երուսաղէմ աւելի սերտ յարաբերութիւն ունեցած է: Օրինակի համար, Գաբրիէլ Պատրիարքի օրով, հինգ տարուան միջոցին (1828–1833) հինգ կոնդակ ուղղուած է գանձապետ Սիմոն աղային, եւ իր որդւոյն «Յարութիւն վայելչագեղ աղային,» կամ «Նորաբողբոջ Յարութիւն աղային», եւ կամ «հաւատարիմ գանձապետ տիրացու Յարութիւն ազնիւ սիրելի յարգոյապատիւ աղային:» Այս կոնդակները ընկալագիրներ են գանձանակի արդեանց, հինգ տարուան մէջ 450 ղրուշ: Սակայն Միքայէլ Կաթողիկոսն ալ անհոգ չի մնար իր Աթոռին նկատմամբ, զի 1837ին կը տեսնենք Յովհաննէս եպիսկոպոս մը, միաբան Կիլիկիոյ աթոռին եւ որ Մակարիոսը կը ձեռնադրէ վարդապետ:

Իբր տասը տարի յետոյ, դարձեալ կը տեսնենք Յովհաննէս եպիսկոպոս մը. յայտնի չէ թէ առաջինն է թէ ուրիշ մը, որ իբր նուիրակ կը մնար Կիպրոսի մէջ: Ի պատասխան տեղացիներու խնդրանքին, Միքայէլ Կաթողիկոս կը գրէ 1816ին թէ Առաջնորդ կարգելու համար վարդապետ չունի այն միջոցին եւ թէ նուիրակ Յովհաննէս եպիսկոպոսին կը թոյլատրէ մնալ ժամանակ մը իբրեւ հոգեւոր հովիւ: Անկէ յետոյ Կաթողիկոսը կոնդակ մըն ալ կը ղրկէ:

Նուիրակ Յովհաննէս եպիսկոպոսի այս այցելութիւնը առաջնորդական հանգամանք ալ ունեցած եւ երկու տարիի չափ տեւած է: Իր ժամանակ Երուսաղէմէն ալ Առաջնորդ մը, Յովհաննէս եպս. Եղեսեան ղրկուելով՝ ինք հեռանալու հարկադրուած է: Այդ թուականէն կը դադրի Սսոյ հետ հոգեւոր յարաբերութիւնը, եւ Կիպրոս կը կառավարուի Երուսաղէմի կողմէ, թէեւ 1877–89 տեւող շրջանին մէջ՝ այս Աթոռն ալ իր հեղինակութեան դէմ տեղացիներու ընթացքէն վշտանալով՝ Կ. Պոլսոյ Պատրիարքարանին կը թողու հոգեւոր իրաւասութիւնը եւ հովիւներ ղրկելու հոգը: Այդպիսի առաջարկ մը 1897ի սկիզբներն ալ կրկնուեցաւ Երուսաղէմի Ս. Պատրիարքէն, եւ Կ. Պոլսոյ Պատրիարքարանէն ընդունուեցաւ. սակայն համաձայնութիւնը գործնական ելք չունեցաւ եւ կղզին մնաց Երուսաղէմի թեմը:

* *

Կիպրոսի մէջ ոչ մէկ Հայ կայ հիմա, որ սերած ըլլայ վաղեմի գաղթականութենէ: Վերջին մարդահամարի ատեն (1901), Հայերը 562 հոգի էին, մեծ մասը Նիկոսիա հաստատուած. մնացածը՝ Լարնաքա, Ս. Մակարի վանքը, Ֆամակուսթա, Լիմասոլ եւ Բաֆօս: Այս ընտանիքներն իսկ որ բուն տեղացի կը համարուին՝ 150 տարիէ աւելի հնութիւն չունին եւ կը զրուցեն իրենց պապերուն կամ տատերուն գաղթելը Կիլիկիոյ քաղաքներէն, Իզմիրէն եւ ուրիշ տեղերէ: Վերջերս ալ գաղթականութեան հոսանք մը առաջ եկաւ, բայց գաղթականները մեծ մասամբ անյաջողութեան մատնուեցան ապրուստ ճարելու մասին ու կղզիէն մեկնեցան, ոմանք ծննդավայր դառնալով, ուրիշներ Եգիպտոս կամ Ամերիկա երթալով, այնպէս որ իբր հարիւր հոգի միայն կը մնան յիշեալ նորեկներէն:

Կիպրոսի մէջ հայ գաղութ մը հաստատելու համար աշխատուեցաւ, բայց ապարդիւն կերպով: Կղզիին զանազան կողմերը գնուեցան չորս ագարակ, եւ իբրեւ ուրիշ ճիւղ գործի՝ Նիկոսիոյ մէջ հաստատուեցաւ շերամաբուծական վարժարան մը: Այս ամէնուն մէջ գլխաւորաբար Հայեր կ'ընդունուէին իբր անօրէն, հսկող, եւն: Բայց այս ձեռնարկը չյաջողեցաւ:

Նոյնպէս վերջ գտաւ Լարնաքայի պատսպարանը, ուր բերուած էին 200ի մօտ կիներ ու տղաք: Սակայն օտարազգի տնօրէնին եւ պատսպարեալներուն միջեւ ծագած անհամաձայնութիւնը խանգարումներ առաջ բերին, որով փակուեցաւ հաստատութիւնը:

Ինչպէս հին գաղթականութիւնը չունի ներկայացուցիչ մը, այնպէս ալ հին շինուածներէն չկայ հայ յիշատակարան մը կղզիին մէջ: Անոնցմէ Ս. Աստուածածին եկեղեցին միայն մնացած է, որ հիմա մեր ձեռքը չի գտնուիր:

Շէնքը 1310ին կառուցուած, սիրուն է, թէեւ ոչ ընդարձակ: Սալայատակը ծածկուած է հին տապանաքարերով, որոնց վրայ կը տեսնուին ֆրանսերէն արձանագրութիւններ եւ ննջեցեալներուն պատկերներ: Եկեղեցին ալ կազմուած է երեք կամարակապ մասերէ, որոնց արեւելեանը ու միջինը դեռ կը պահեն իրենց գոթական աղւոր կամարները: Հիւսիսային որմին կից կամարանկիւն դուռը, ուր է հիմա արտաքին մուտքը՝ շինուած կը կարծուի Վենետիկցւոց ժամանակ (1489–1571):

(Շարունակելի)

Արտաքին Լուրեր

ԱՒՍՏՐԻԱ-ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Կայս. ունկնդրութիւններ. — Հունգարական խնդիրը. — Կայսեր ծննդեան տարեդարձը. — Հունգարիոյ բանակը:

Վիեննա, 18 օգոստոս. — Հոֆպուրկի մէջ Ֆրանց Եոսէֆ կայսրը ունկնդրութիւն շնորհեց գահաժառանգ Ֆրանց Ֆէրտինանտ արքիդուքսին, յետոյ ընդհանուր սպայակոյտին պետ Պառոն ֆոն Պէք զօրավարին, պատերազմական նախարար Բիթրէյխ զօրավարին եւ նախարարապետ Պ. ֆոն Քէրպէրի: Կայսրը անոնց կարծիքը առաւ Հունգարիոյ ըլլալիք զինուորական թոյլտուութիւններու մասին, որոնց համար կայսրը իր վերջնական վճիռը պիտի արձակէ՝ Բէշթայի պետական անձնաւորութեանց տալիք ունկնդրութիւններուն ատեն:

— Ֆրանց Եոսէֆ կայսրը, այսօր, կը տօնէ իր ծննդեան տարեդարձը, եւ ներկայ պիտի գտնուի Սէնթ-Էթիէնի մայր եկեղեցիին մէջ կատարուելիք արարողութեանց: Վիէննայի արքեպիսկոպոս Կրուշա կարտինալը պատարագ պիտի մատուցանէ: Ֆրանց Եոսէֆ կայսրը, վաղը, Բէշթա պիտի ուղեւորի:

— Հունգարիոյ ըլլալիք զինուորական թոյլտուութեանց մասին մինչեւ հիմա զինուորական շրջանակներու մէջ կատարուած ուսումնասիրութիւններէն ալ կը հետեւի թէ գործնական անոգին դժուարութիւններ պիտի ծագին: Հունգարական հողի վրայ ծնած 700 սպաները խնդրած են Աւստրիոյ ազգութեան մէջ ընդունուիլ, 150 հոգի ալ կը խնդրեն չփոխադրուիլ՝ խնամութեան եւ ուրիշ պատճառներով: Գալով զինուորական այն տասնըչորս [illegible], որոնք պիտի հունգարացուին, անոնց համար դժուար պիտի ըլլայ հարկ եղած զօրավարները եւայլն գտնել զանոնք կազմելու համար: Հունգարական երիտասարդութիւնը սերունդներէ ի վեր հեռու կը կենար բանակէն, շատ գերմանացած նկատելով զայն: Ամէնէն աւելի Խրուաթներէն կ'առնուէին զինուորականները:

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Կուսակալութեան փոփոխութիւններ. — Սիլէզիոյ կացութիւնը. — Մեծ դքսուհիի մը հեռացումը:

Պերլին, 17 օգոստոս. — Ֆոն Զէտլից Թրուցշլէր կոմսը, կուսակալ Հէս-Նասաուի, պիտի յաջորդէ Սիլէզիոյ կուսակալ Հացֆէլտ իշխանին: Այդ անուանումը մեծ հետաքրքրութիւն առաջ պիտի բերէ:

— Սիլէզիոյ մէջ անտառական տագնապ մը կը տիրէ վերջին ողողումներու հետեւանքով: Այդ կացութիւնը դարմանելու համար վարչական սովորական միջոցները բաւական պիտի չըլլան:

— Վէյմարէն կը ծանուցանեն թէ Սաքս Վէյմարի Մեծ Դքսուհիին հեռանալուն եւ Զուիցերիա ուղեւորելուն պատճառ եղող գործը կարգադրուեր է՝ անոր դժգոհացում պատճառելու եղանակով: Կ'երեւայ թէ մեծ դուքսը իր դեռատի կնոջը հետ Սէն-Մորից պիտի երթայ եւ յետոյ Վէյմար պիտի դառնայ՝ գործը կարգադրելու, վասն զի մեծ դքսուհին յայտարարեց որ կամ ինք պէտք է հեռանայ եւ կամ այն տարեց տիկինները, որոնց պահանջումները, հինաւուրց «էթիքէթ»ներու մասին, անտանելի եղած են իրեն համար: Այդ տիկինները հանգստեան կոչուեցան, եւ անոնց յաջորդեցին երիտասարդ տիկիններ: Մեծ դուքսը Սէն-Մորից գնաց՝ այդ որոշումը իր կնոջ հաղորդելու եւ զայն վերադարձնելու համար:

ԱՆԳԼԻԱ

Անգլիա գաղթող օտարականներ. — Պ. Չէմպըրլէնի ծրագիրները. — Էտուարտ թագաւորին ուղեւորութիւնը:

Լոնտոն, 17 օգոստոս. — Օրուան խնդիրը այն է թէ Անգլիա օտարականներուն դէմ շարժում մը պիտի ձեռնարկէ: Խորհրդարանական յանձնաժողով մը ատենէ իր քննութիւնները այն վտանգին վրայ որ առաջ պիտի գայ օտարականներուն յարաճուն կերպով Անգլիա գաղթելէն: Այդ յանձնաժողովը պաշտօն ունի նաեւ պաշտպանողական միջոցներ առաջարկել, որոնք արտաքին մեղմ ձեւի մը տակ պիտի նմանին Մ. Նահանգաց կողմէ ձեռք առնուած միջոցներուն: Ատոնք ամէնէն աւելի գործադրելի պիտի ըլլան արեւելեան Եւրոպայէն Անգլիա դիմող ռուս գաղթականներու դէմ: Յանձնաժողովին անդամներէն Սըր Քէնիլմ Տիկպի եւ Լորտ Ռոչիլտ պաշտօնապէս յայտարարեցին թէ համակարծիք չեն պատրաստուած տեղեկագրին եզրակացութեանց:

— Լոնտոնի լրագիրները կը հրատարակեն Պալքուրին երեսփոխանին եւ Պ. Չէմպըրլէնի միջեւ փոխանակուած նամակները, որոնցմով գաղթային նախարարը կը կրկնէ թէ բնաւ տուրք չէ առաջարկած նախնական նիւթերու վրայ՝ ինչպէս են ցորենը եւ բամպակը, եւ թէ այդ կարգի տուրք մը բոլորովին անօգուտ կը նկատէ իր հետապնդած նպատակին: Պ. Չէմպըրլէն յարեց թէ անդրծովեան գաղութներու մասին իր կողմէ առաջարկուած բարենորոգումներուն մէջ չկայ այն տեսակ բան մը որով ժողովուրդին ապրուստի միջոցները առնին:

Վիեննա. — Մարիէնպատի քաղաքապետը բոլոր այցելուներէն կը խնդրէ որ իրենց հետաքրքրութեամբը նեղութիւն չպատճառեն Էտուարտ թագաւորին: Կ'երեւայ թէ այդ խնդիրքը տուած է բաղձացուած արդիւնքը:

— Անգլիոյ Վեհապետին Վիէննա կատարելիք ուղեւորութեան ծրագիրը գրեթէ որոշուած է: Էտուարտ Է. երբ Վիէննա ժամանէ, պիտի ընդունուի Ֆրանց Եոսէֆ կայսեր եւ արքիդուքսերուն կողմէ: Օգոստոս 31ին կայս. դղեակին մէջ արքունական հացկերոյթ մը պիտի տրուի: Սեպտեմբեր 1ին իրիկունը Օփէրայի մէջ հանդիսական ներկայացում մը պիտի տրուի: Հետեւեալ օրուան առտուն եւ իրիկունը՝ որսորդութիւն եւ Շէօնպրունի մէջ հացկերոյթ. յետոյ այցելութիւն պիտի տրուի Պուրկթէաթրի: Յաջորդ օրը Էտուարտ Թագաւորը Լոնտոն պիտի ուղեւորի:

ԾԱՅՐԱԳՈՅՆ ԱՐԵՒԵԼՔ

Չինու մէջ. — Առեւտրական դաշնագրութիւններ. — Քոլերա. — Շփոթութիւններ:

Պէքին, 17 օգոստոս. — Չինկ իշխանը գրաւոր խոստում տուաւ Պէքինի ամերիկեան դեսպանին թէ պիտի ստորագրէ Չինու եւ Մ. Նահանգաց միջեւ կնքուած առեւտրական դաշնագրութիւնը եւ թէ հոկտեմբեր 8ին աշխարհի վաճառականութեան համար պիտի բանայ Մուքտէնի եւ Թա-Թունկ-Քաոյի հրապարակները:

— Շանկայէն Հան-Քէու դացող անգլիական Բոյեանկ շոգենաւուն մէջ քոլերա ծագեցաւ: Նաւուղիղը, չինացի, նաւապետը, երկրորդը եւ առաջին մեքենավարը ճամբան մեռան: Ուրիշ մեքենավար մը եւ անփորձ նաւապետ մը հիւանդանոց տարուեցան Քիու-Քեանկի մէջ:

— Հոնկ-Քոնկէն կը հեռագրեն թէ, երէկ, շփոթութիւն մը ծագեր է Թա-Զաուի մէջ, մինչեւ Փաքի տարածուելով երկաթուղիի գիծին վրայ: Չինացիներ կրակ լցեր են ամերիկացի ճարտարագէտներու վրայ: Քանի մը հոգի վիրաւորուեր են:

ՔԱՆԱՏԱ

Բրիտանական առեւտրական սենեակներ. — Համաժողով մը. — Պ. Չէմպըրլէնի ծրագիրները. — Տրուած որոշում. — Անգլիոյ լրագիրները:

Լոնտոն, 17 օգոստոս. — Բրիտանական առեւտրական սենեակներու չորրորդ համաժողովը, երէկ, բացուեցաւ Մոնրէալի մէջ՝ կուսակալ Լորտ Սթրաթքոնայի կողմէ: Այդ համաժողովը որուն կը մասնակցէին բրիտանական տէրութեան ամէն կողմերէն հինգ հարիւր պատուիրակներ, մասնաւորապէս կարեւոր հանգամանք մը կը ստանար Պ. Չէմպըրլէնի յղացած մաքսային միութեան ընդարձակ ծրագրին բերմամբ: Պատուիրակները միաձայնութեամբ սա որոշումները տուին. — Սկզբունքով գաղթավայրերը պէտք է աջակցին տէրութեան պաշտպանութեանը ֆրանսական Գանատացիներու առաջարկած աս վերապահումով որ Գանատա պիտի աջակցի անոր՝ ինքզինքն ալ պաշտպանողական վիճակի մէջ դնելով: Պէտք է որ գաղթումը եւ անգլիական դրամագլուխները ամէնէն աւելի դէպ ի բրիտանական գաղթավայրերը ուղղուին՝ Մեծն-Բրիտանիոյ անտեսական անկախութիւնը ապահովելու համար: Անգլիոյ եւ ուրիշ տէրութեանց մէջ կնքուած բոլոր դաշնադրութիւնները պէտք է կատարեալ ազատութիւն տան Մեծն-Բրիտանիոյ՝ իր գաղթավայրերուն հետ ունեցած յարաբերութիւններուն համար: Համաժողովը կ'ընդունի վերջին համաժողովին մէջ քուէարկուած որոշումները՝ ինչպէս նաեւ Անգլիոյ առեւտրական սենեակներու ժողովին որ 1900ին տեղի ունեցաւ Բարիզի մէջ, խնդրելով Անգլիոյ կառավարութենէն՝ բանակցիլ գաղթավայրերու կառավարութեանց հետ, որպէս զի անգլիական գաղթավայրերու մէջ ամէնէն նպաստաւորեալ ազգին տրամադրութիւնը գործադրուի այն երկիրներու կողմէ, որոնք միեւնոյն եղանակով կը վարուին Մեծին Բրիտանիոյ հանդէպ, եւ որոնց մասին գաղթավայրերը իրենց մաքսային սակագրերը աննպաստ կերպով չեն գործադրեր: Կը խնդրուի Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարարութենէն դիմել Ֆրանսայի կառավարութեան ներկայացուցիչներուն, որպէս զի անգլիական նաւահանգիստի մը միջոցաւ եւ Ֆրանսայի հետ ուղղակի յարաբերութիւն չունեցող անգլիական գաղթավայրէ մը բերուած ապրանքները, ֆրանսական մաքսատանց կողմէ իբրեւ ուղղակի ժամանած նկատուին, առանց միջերանոցի տուրքը վճարելու:

— Համաժողովին մէջ ճառեր արտասանուեցան: Լորտ Սթրաթքոնա իր ճառին մէջ ըսաւ թէ Պ. Չէմպըրլէնի ծրագիրը կրնայ իրականանալ, ազատ-փոխանակութեան սկզբունքը առանց վնասելու: Լորտ Պրէսէյ կարծիք յայտնեց թէ առեւտրական առանձնաշնորհեալ յարաբերութեանց ծրագիրներու իրականացման դժուարութիւնները մեծ են:

— Անգլիական լրագիրները շատ կը խօսին այդ մասին: Տէյլի Նիւզ կ'ըսէ թէ համաժողովին վճռաբանութիւնները ցոյց տուած են Պ. Չէմպըրլէնի ծրագրին վտանգները: Գանատայի գլխաւոր վաճառականութիւնը Մ. Նահանգաց հետ կը կատարուի, եւ եթէ, կը յարէ նոյն թերթը, կ'ուզուի առեւտրական այդ յարաբերութիւնները խզել, կարելի է վտանգաւոր հակառակութիւններ առաջ բերել: Տէյլի Մէյլ դիտել կու տայ թէ Գանատա իր անկախ ընթացքը կը պահէ՝ բրիտանական տէրութեան պաշտպանութեանը հանդէպ եւ թէ որքան ատեն որ չփոխէ այդ ընթացքը, պաշտպանութեան համաձայն ծրագիր մը կարելի պիտի չըլլայ:

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

Նոր դահլիճը. — Պ. Ռալլիի ընթացքը. — Հիմնական օրէնքին վերաքննութիւնը:

Աթէնք, 17 օգոստոս. — (Թանի Թղթակցէն). — Նոր դահլիճը գործերը իր նախորդներէն աւելի աղէկ վարելու երեւոյթը ունի: Պ. Ռալլի, գէթ մինչեւ հիմա, խիստ չէզոքութեամբ կը գործէ վարչական պաշտօնեաներու փոփոխութեան մասին: Կ'աշխատի կարելի եղածին չափ անկողմնակալ ըլլալու եւ կարգի կը բերէ այն պաշտօնեաները, որոնք յաճախ կը փորձէին յիշելու իրենց վերաբերեալ կուսակցութիւնները: Պ. Ռալլի վերջապէս կը ջանայ կառավարել երկրին համար եւ ոչ թէ կուսակցութեան մը, գործ մը որ դժուարին ու ապերախտ է գործողին համար այն տեսակ երկրի մը մէջ, ուր կուսակցութիւնները զայն կազմողներուն կողմէ կը նկատուին իբրեւ աղբիւր մը ամէն տեսակ իմաստութեան ու երկրասիրութեան: Հիմնական օրէնքին վերաքննութեան մասին այս միջոցիս եղած շարժումը տակաւին լուրջ չէ, թէեւ Աթէնքի մէջ նոյն նպատակով յանձնաժողովներ կազմուած են, որոնց մէջ կան ամէնէն պատուաւոր անձեր եւ որոնք ճիւղեր ունին գաւառներու մէջ: Քաղաքական առաջին դերերը կատարողները կը հակառակին վերաքննութեան որ եւ է գաղափարի, ներկայ օրէնքը բաւական համարելով: Ես ալ հակառակը չեմ պնդեր, վասն զի թերութիւն մը չունի, սակայն քառասուն տարի առաջ պատրաստուած է. անկէ ի վեր տեսակէտները փոխուած եւ նոր պէտքեր երեւան եկած են: Հետեւաբար պէտք է նկատողութեան առնել այդ պարագաները եւ ըստ այնմ վերաքննութիւն մը ընել: Իրաւ է որ հաստատութիւնները կազմողները մարդիկ են: Հօս մարդն է որ կը պակսի:

ԲԱՆԱՄԱՅԻ ՋՐԱՆՑՔԸ

Քոլոմպիոյ Խորհրդարանը. — Դաշնագրութեան մերժումը. — Մարոքէն նախագահին մտադրութիւնները:

Նիւ-Եորք, 17 օգոստոս. — Այսօր կը հրատարակուի լրագրական հեռագիր մը, Պոկոթայէն օգոստոս 12 թուականով, որ հինգ օրէն Նիւ-Եորք ժամանած է: Այդ հեռագիրը կ'ըսէ թէ Քոլոմպիոյ Խորհրդարանը միաձայնութեամբ մերժած է Բանամայի ջրանցքին դաշնագրութիւնը: Այդ լուրը կը հաստատէ Քոլոմպիոյ մէջ Մ. Նահանգաց դեսպան Պ. Պոպըրի կողմէ արտաքին գործոց նախարարին ուղղուած հեռագիր մը: Պ. Պոպըր կ'ըսէ թէ Քոլոմպիոյ ծերակոյտը մերժեր է դաշնագրութիւնը, սակայն դեռ յայտնի չէ թէ ի՛նչ պայմաններու մէջ: Սփունէրի օրէնքին տրամադրութեանց համաձայն, երբ Բանամայի ջրանցքին ծրագիրը չյաջողի, Մ. Նահանգաց նախագահը պէտք է իսկոյն բանակցութեանց ձեռնարկէ Նիքարակուայի ու Գոսթա-Րիքայի հետ, յետոյ հարկ եղած ձեռնարկները ընէ՝ Նիքարակուայի ճամբով ջրանցք մը շինելու համար: Լրագիրները կը յայտարարեն թէ Նիքարակուա եւ Գոսթա-Րիքա եթէ իրենց ընթացքը չփոխեն, այդ երկիրներուն հետ դաշնադրութիւն կնքելը դժուար պիտի չըլլայ, բաւական է որ Քոլոմպիա վերջնական որոշում մը տուած ըլլայ, ինչ որ կասկածելի կ'երեւայ: Ամէն պարագայի մէջ երկու ովկիանոսները իրար միացնելիք ջրանցքին շինութիւնը տակաւին շատ պիտի յապաղի:

— Քոլոմպիոյ Ծերակոյտը մերժած ըլլալով Բանամայի ջրանցքին դաշնագրութիւնը, նախագահ Մարոքէն պիտի չկրնայ զայն նորէն Ծերակոյտին ներկայացընել, գէթ իր հիմնական ձեւին տակ: Քոլոմպիոյ դեսպանատան մէջ կը կարծուի թէ Մարոքէն նախագահը թեթեւ փոփոխութիւններ պիտի ընէ դաշնագրութեան մէջ եւ նորէն պիտի ներկայացնէ Ծերակոյտին:

ՖՐԱՆՍԱ

Նահանգային խորհուրդներ. — Վոժի մէջ. — Պ. Մէլինի նախագահ ընտրուած. — Քաղաքական ճառ մը:

Էբինալ, 17 օգոստոս. — Նախկին նախարարապետ ու ծերակուտական Պ. Մէլին նորէն նախագահ ընտրուեցաւ Վոժի նահանգային Խորհուրդին: Պ. Մէլին, իր պաշտօնին ձեռնարկելով, շնորհակալութիւն յայտնեց իր պաշտօնակիցներուն. նաեւ ներողութիւն խնդրեց թէ այս տարի պիտի չկրնայ կանոնաւոր բանախօսութիւն մը արտասանել Ֆրանսայի ներկայ քաղաքականութեանը ու երկրին կացութեանը վրայ: Պ. Մէլին յարեց յետոյ թէ առանց տխրութեան պիտի չկրնայ՝ այդ տեսակ յայտարարութիւն մը ընել, ըսաւ.

«Աւանդական ճառին տեղ քանի մը համեստ մաղթանքներ պիտի ընեմ: Նախ կը մաղթեմ որ Ֆրանսայի կառավարութիւնը արդարութեան եւ իրաւունքի կառավարութիւնը ըլլայ. չարունակէ ըլլալ ամէնուն կառավարութիւնը եւ ոչ թէ, ինչպէս միւս Ֆէրրի ըսած է, աղանդի մը կամ խումբի մը սեպհականութիւնը՝ նոյն իսկ եթէ այդ խումբը կազմեն զայն հիմնողները. յարգէ ու պաշտպանէ խղճի, կրօնքի եւ ուսուցման ազատութիւնը եւ ատոնց՝ այնպէս որ իւրաքանչիւր անհատ այդ պատճառով չնեղուի կամ չնեղացուցիչ չըլլայ: Կը պահանջեմ որ Ֆրանսայի պաշտօնատարները օրէնքին հաւատարիմ ծառաները ըլլան եւ դատական պաշտօնեաները գործադիր կամ վարչական իշխանութեան ազդեցութեանը տակ չգտնուին: Կը պահանջեմ որ բանակը, ինչպէս նաեւ կղերականութիւնը, քաղաքականութենէն հեռու պահուի խնամով եւ հակազինուորական պայքարը ազդու կերպով զսպուի: Պէտք է ըսեմ թէ մեր փառաւոր եռագոյն դրօշին ուրիշ գոյն մը եւ «Մարսէյեզ»ին ալ ուրիշ երգ մը պէտք չէ յաջորդէ:»

ԻՄՊԷՐՆԵՐՈՒ ԴԱՏԸ

Է. եւ Ը. ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ

Վկաներուն տողանցումը. — Տիկին Թէրէզի յայտարարութիւնները. — Ընդհանուր դատախազին ամբաստանագիրը. — Լրագրական դատ մը:

Բարիզ, 18 օգոստոս. — Հարցաքննիչ դատաւորին քարտուղար Պ. Լոժէն Թաֆանէլ եւ ընդհանուր դատախազի օգնական Պ. Ֆրանսուա Բոնէ իրենց վկայութիւնը կու տան, հարցաքննութեանց ատեն իրենց կատարած դերերուն նկատմամբ: Հարցաքննիչ դատաւոր Պ. Լոմէրսիէ ներկայանալով դատարան, յայտարարեց թէ կարելի է որ իր չկատարած հարցաքննութեանց թուղթին տակ ստորագրած ըլլայ, միւս թուղթերուն հետ գրասեղանին վրայ խառն դրուած ըլլալուն: Հաշուակալ փորձագէտ Պ. Հանրի Իզէ կարգ մը տեղեկութիւններ տուաւ Ռանթ Վիաժէրի վրայ, ըսելով թէ անոր բաժնետէրերը դրամ չէին վճարած իրապէս: Այդ բաժնետէրերն էին Ռոմէն, Էմիլ և Լուի Տօրինեաք, Իմպէրներու ազգական՝ Թէնիեր, Արման Բարեր, Ալեքսանտր Բարեր եւ Պուիթիւ: 2000 բաժիններէն 1950 Ռոմէնին կը վերաբերէին: Վկան յարեց թէ անկանոնութիւններ գործուած էին ընկերութեան մէջ: Պ. Լուի Բաթէ եւ Տիկին Սէսիլ Լուիզ Բաթէ կը յայտարարեն թէ Ռանթ Վիաժէրի տուած իրենց դրամներուն փոխարէն՝ քանիցս ստացած են իրենց կենսաթոշակները եւ թէ իրենց դրամին հարիւրին 50ը առած են անանկութեան սէնտիքէն: Ռանթ Վիաժէրի հետ գործ ունեցող քանի մը հոգի ալ ներկայացան ու վկայութիւն տուին: Ոստիկանութեան վերատեսուչ Պ. Լէբինի երբ ներս մտաւ, Տիկին Թէրէզ անձամբ հարցում ուղղեց անոր, ըսելով թէ ի՞նչ պարագաներու մէջ ձերբակալուած էր Կիյեար անուն կին մը, որ իրեն սպառնացած էր քանիցս: Տիկին Իմպէր յարեց թէ ինք ատենով մը պարտական չէր այդ կնոջ, սակայն ի վերջոյ վախնալով՝ 36,000 ֆր. տուած էր անոր սիրահարին, որ լրագիր մը կը վարէր: Պ. Լէբին պատասխանեց թէ չէր յիշեր ո՛ եւ է ձերբակալութիւն մը, նաեւ մերժեց Տիկին Իմպէրի իրեն տուած այցելութիւնը օրին մէկը, խնդրելու համար որ իր տան վրայ հսկողութիւն կատարել տայ: Տիկին Իմպէր պատասխանելով Պ. Լէբինի մէկ յայտարարութեան, ըսաւ թէ անիկա քանիցս տեսած էր, թէեւ ինք հակառակը կը պնդէր: Պ. Միշել Լըֆէվր յայտարարեց թէ հայրը առանց ըսած էր թէ մեծ վստահութիւն ունէր Իմպէրներու վրայ, որոնք արժէթուղթեր ցոյց տուած էին, բայց ո՛չ ամբողջ իրենց հարստութիւնը, ինչպէս կ'ըսէր Տիկին Իմպէր: Պ. Տիւրէ, հաշուեյարդար, յայտարարեց թէ Իմպէրները ամբողջապէս վճարած էին իրաւախոհութեամբ կարգադրուած այն պարտքը զոր ունէին հանգուցեալ սեղանաւոր Պ. Ժիբրարի: Ռանթ Վիաժէրի նախկին հաշուակալ Պ. Ալֆրէտ Բոլան ըսաւ թէ Ընկերութիւնը շատ լաւ կը կառավարուէր: Թուլոնի իրաւագիտական համալսարանին պատուակալ դասախօս Պ. Բամէ յայտնեց թէ դպրոցէն կը ճանչնար Ֆրետէրիք Իմպէրը, որ անկարամիտ էր եւ այնքան բան մը չունէր իր վրայ: Իմպէրներու ծառայութեան մէջ գտնուող Տիկին Կոպէր ըսաւ թէ Կրանտ Արմէ փողոցի տունը դիւանագէտներ կը յաճախէին, Քրաուֆորտ անունով, որոնք Ռոմէն ու Էմիլ Տօրինեաքը չէին բնաւ: Հաշուակալութեանց Ատեանին նախկին նախագահ Պ. Ռընօ ըսաւ թէ օրին մէկը Ֆրետէրիք Իմպէր իրեն յայտնած էր թէ Քրաուֆորտեան ժառանգութեան դատը վաստկած էին իր զաւակները:

Յետոյ Տիկին Թէրէզ Իմպէր յայտարարութիւն մը ըրաւ, որուն ամփոփումը սա է. — Մեռած ատենս մայրս ինծի ըսած էր թէ շատ հարուստ պիտի ըլլամ, յետոյ քոյրերս ու եղբայրներս ժողվեց ու ըսաւ անոնց թէ իմ պարտականութիւնս պիտի կատարեմ եւ շատ հարուստ պիտի ըլլամ: Մէկ անգամ սիրած եմ կեանքիս մէջ եւ միշտ միեւնոյն անձը կը սիրեմ, որ է իմ ամուսինս: Հայրս պատուական մարդ մըն էր, որուն ամէն ըսածին հաւատ կ'ընծայէին: Հօրս տան դիմաց կը բնակէի ամուսնանալէս յետոյ: Հոն տեսայ Քրաուֆորտները: Ձեզի ըսի թէ հայրս պահուած դրամ ունէր: Քրաուֆորտներու առաջին կտակագիրը չեմ տեսած, բայց զիրենք տեսնելու առիթ ունեցած եմ միշտ: Հայրս, ինչպէս նաեւ ես խօսեցանք Քրաուֆորտներու կողմէ: Բայց կը խոստովանիմ որ վաղը պիտի տեսնէք միլիոններու հարստութիւնը: Միշտ կողոպտուած, միշտ խաբուած եմ: Երբ ամէն ոք խօսի, պիտի պատասխանեմ թէ ո՛ւր կը գտնուին միլիոնները: Պ. Պոնյէն կը խնդրեմ որ իմ անկողինս ինծի վերադարձնէ: Այս յայտարարութեան վրայ Նիստը փակուեցաւ նախագահին կողմէ:

Ը. դատավարութիւնը տեղի ունեցաւ երեքշաբթի օր կէսօրին: Պ. Լապորիի խնդրանքին վրայ, քանի մը տարի առաջ անձնասպան եղող սեղանաւորին եղբայրը՝ Պ. Պէրնար վկայութիւն տուաւ, իր եղբօրը դէմ եղած վախնատութեան ամբաստանութիւնը հերքելով: Իմպէրները յայտարարեցին թէ իրենք բնաւ դժուարութեանց չէին բաղխած Պ. Պէրնարի պատճառաւ: Ապա ընդհանուր դատախազ Պ. Պլոնտէլ խօսք առնելով արտասանեց իր ամբաստանագիրը: Եթէ Իմպէրեան գործը, «դարուն ամէնամեծ խարդախութիւնը» չըլլար, ինչպէս կը կոչեն սովորաբար» դատարանը չպիտի զբաղէր անով: Արդարութիւն, բարեկամ ու թշնամի, պաշտօնեաներ ու պարտատէր, վերջապէս ամէն կարգի մարդ խաբելու համար՝ պէտք էր կեղծարարութեան դիմել, ինչ որ ըրած Իմպէրները. այդ պատճառաւ է որ Իմպէրները եղեռնագործ ատեանին առջեւ կը դատուին: Քսան տարի ի վեր տիրող այս անազնւութիւնը, որ խոշոր գումարի մը շուրջը կը դառնար, մեծապէս հետաքրքրեց հասարակութիւնը, թէեւ հասարակ դատական գործ մը ըլլալ անկէ: Ամբաստանեալները լուռ մնացին նախնական հարցաքննութեանց ատեն, յայտարարելով թէ ամէն ինչ պիտի յայտնեն դատարանին առջեւ: Բայց տասը օրէ ի վեր անոնք կ'ըսեն թէ Քրաուֆորտները գոյութիւն ունին, բայց ոչ միեւնոյն անունով: Բայց մենք գիտէինք թէ Քրաուֆորտները ուրիշ մարդիկ չէին եթէ ոչ Ռոմէն ու Էմիլ Տօրինեաք: Կտակարար, կտակընկալ, միլիոններու ժառանգութիւն ամէն ինչ անհետացան. վէպը աւարտեցաւ, բայց աւանդավէպը մնաց, ու հիմա ճշմարտութիւնը փնտռենք: Ընդհանուր դատախազը յետոյ կը սկսի թուել ամբաստանութեան կէտերը, Իմպէրի գործին պատմութիւնը ընելով, որ արդէն ծանօթ է ընթերցողներուն:

— Օթօրիթէ վերջերս յօդուած մը հրատարակած էր, ըսելով թէ Տիկին Իմպէրի միլիոնները Պ. Լըպուտիի հարստութենէն ծագում առած են: Պ. Լըպուտի, որ Սէն-է-Ուազի երեսփոխան է, 50,000 ֆր. վնասի հատուցման դատ բացած է Օթօրիթէի եւ այն լրագիրներուն դէմ, որ Օթօրիթէի գրածը արտատպած են: Այս վերջնոյն տնօրէն Պ. Բոլ Քասանեաք իր սկզբնատառերով յօդուած մը հրատարակելով իր այս առաւօտուան թիւին մէջ կը յայտարարէ թէ ինք բացակայ ըլլալով Բարիզէ, տեղեկութիւն չունի եղած հրատարակութենէն, եւ թէ ցաւ կը յայտնէ այդ մասին:

Ներքին Լուրեր

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիէ մզկիթին մէջ, Վեհ. Սուլթանը կէս օրին նոյն մզկիթը գնաց փառաւոր հանդէսով եւ ուրբաթի աղօթքը կատարելէ ետքը Կայս. Պալատ դարձաւ: Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին Ֆրանսայի դեսպանը, երկրորդ թարգմանը եւ երեք կին ու երկու այր հիւրեր, Գերմանիոյ դեսպանատան գործակատարը ու առաջին թարգմանը, Յունաստանի դեսպանը, Յունաստանի Թագաւորին պալատան վերատեսուչ Պ. Քարաքիֆոզլոս, Թիկնապահ Ռոյնէք զօրավարը, երեք տիկիններ, դեսպանատան պաշտօնեաներէն մէկը ու առաջին թարգմանը, Ռումանիոյ դեսպանը ու առաջին թարգմանը, Աթէնքի ատենական դեսպանը, կինը ու աղջիկները, Իտալիոյ դեսպանատան առաջին քարտուղարը, Թարանթի դուքսը, կինը, աղջիկները ու որդին, Հանրային Պարտքի վարչական Խորհուրդին անգլիական պատուիրակ Սըր Հէնրի Պապինկթըն Սմիթ ու կինը, Անգլիոյ դեսպանատան երկրորդ թարգման Պ. Մարինիչ, կինը ու որդին եւ փառանքներու տնօրէնը ու առաջին քարտուղարը. Նաեւ դեսպանատուներէն յանձնարարուած երեսուն չափ օտարազգի հիւրեր որոնք հիւրանոցին առջեւի բարձրաւանդակին վրայ կեցած էին: Ներկաներէն ոմանք սեղանակալէտ Էմին պէյի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց:

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵԿՈՒՑՈՒՄ. — «Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն ետքը, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհուած արտօնութեամբ, Ֆրանսայի դեսպան Պ. Քոնսթան պատիւ ունեցաւ ոչ-պաշտօնապէս ներկայանալու Ն. Վեհափառութեան:»

ԵԳԻՊՏՈՍԻ Խտիւը որ Եւրոպա կը գտնուի, Եգիպտոսի Նախարարապետին հեռագիր մը ուղղելով, ծանոյց որ Վեհ. Սուլթանին Գահակալութեան տարեդարձին առթիւ [illegible] մէջ մեծամեծ պատրաստութիւններ տեսնուին եւ Եգիպտոսի մէջ ամէն տարուընէ աւելի շքեղութեամբ հանդէսներ ու լուսավառութիւններ կատարուին:

ՅՈՅՆ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ. — Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ այս տարի ալ յոյն հասարակութենէն տասներկու աղջ. ձրիաբար ընդունուին պետական զանազան բարձրագոյն վարժարանները: Կայս. այդ Իրատէն Կայս. Պալատան առաջին քարտուղարին կողմէ հաղորդուեցաւ Յունաց Պատրիարքարանին: Այդ առթիւ բարեմաղթութիւններ եղան Վեհ. Սուլթանին համար:

— Այս տարի Ֆէնէրի մայր վարժարանին ուսանողներէն Բաղքալիզի ու Գոռօմ էֆ.ները չունեցան Համիտիէ մրցանակը, որ Վեհ. Սուլթանին Գահակալութեան քսանըեօթներորդ տարեդարձին առթիւ հաստատուեցաւ Յունաց Պատրիարքարանին կողմէ՝ Ֆէնէրի ու Հէյպէլիի վարժարաններու ուսանողներէն ոմանց, որոնց մէջ ամէնէն յաջողակ հանդիսացողներուն տրուելու համար:

ՏԷՖԹԷՐԽԱՆԷԻ ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐԸ. — Պետական Խորհուրդը Մեծ-Եպարքոսին մատոյց ծրագիր մը, որ կը վերաբերի Տէֆթէրխանէի վերատեսչութեան կալուածագիրներու վարչութեան Կ. Պոլսոյ ճիւղին գործառնութիւններու նկատմամբ եղած նոր կարգադրութեանց կիրառումին եւ «Թագրիր»ի ու «Խուսուս»ի պաշտօնեաներու պարտականութեանց: Այդ մասին առնուած տեղեկութեանց նայելով, Կ. Պոլսոյ ու շրջականներուն մէջ անոնք որ «Ֆէրաղ»ի ու «Ինթիգալ»ի գործողութիւն կատարել պիտի տան, երբ դիմում ընեն, նախ Թագրիր պիտի տան եւ յետոյ պէտք եղած գործողութիւնները կատարելու մասին պիտի դիմեն վերջերս կազմուած յանձնաժողովին, սակայն իրենց բնակած թաղին իմամէն առնուած «Իլմուխապէր»ները, «Ֆէրաղ»ի ու «Ինթիգալ»ի գործողութենէն երեք չորս ժամ առաջ պատկանեալ պաշտօնեային պիտի յանձնեն: Այդ երեք չորս ժամու միջոցին քննութիւն կատարելով, եթէ արգելք պատճառ մը չտեսնուի, «Ֆէրաղ»ի ու «Ինթիգալ»ի գործողութիւնները պիտի կատարուին: Այդ գործողութեանց համար կարգուելիք «Խուսուս»ի պաշտօնեաները երբ հարկ ըլլայ, պիտի ղրկուին հիւանդ եւ կամ օրինաւոր պատճառով Տէֆթէրխանէն գալու անկարող եղողներուն բնակարանները: Այդ առթիւ զեղծումներ չգործելու համար «Թագրիր»ները պաշտօնական թուղթի վրայ պիտի չարձանագրուին, այլ տպագրեալ եւ յիսուն թերթէ բաղկացած տետրակի մը էջերուն վրայ եւ եթէ մէկ էջը բաւական չըլլայ, դարձեալ պարզ թուղթի վրայ պիտի չգրուին, այլ ուրիշ էջի մը վրայ՝ թուահամարի կարգով: «Խուսուս»ի պաշտօնեաները երբ «Թագրիր» առնելու երթան, այդ գործողութեան անպատճառ պէտք է ներկայ գտնուին տեղւոյն ծերերու ժողովին անդամներէն մէկ քանին, իմամները, թաղէն երկու պատուաւոր անձեր եւ թաղապետական պաշտօնեաներէն մէկը: «Խուսուս»ի պաշտօնեաները երբ ղրկուին եւ «Թագրիր»ի գործողութիւնը եթէ մէկ օրուան մէջ չաւարտի եւ ուրիշ օրուան յետաձգուի, պաշտօնեաներուն երթալիք միւս օրերուն համար ալ ճամբու ծախք պիտի առնուի գործի տէրերէն: «Խուսուս»ի պաշտօնեաներուն կողմէ առնուած «Թագրիր»ներու արձանագրութեան մէջ աւրուած կամ քերթուած տեղեր պիտի չըլլան. եթէ նոյն իսկ նախադասութիւն մը կամ բառ մը փոխել հարկ ըլլայ, պէտք չէ քերթել, այլ վրայէն անջնջելի մելանով գծել ու տողին վրան գրել: «Թագրիր»ի գործողութիւնները միշտ անջնջելի մելանով պիտի գրուին:

ՆԵՐԿԱԹՈՒՂԹԻ ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹԵՐԸ. — Հանրային Պարտքի վարչութիւնը նկատելով որ գտնուելու նպատակով իրեն ներկայացուած եւ քննուելու համար Մալիէի ղրկուած երկաթուղիի պարտաթուղթերը երբ ընդունելի չգտնուելով մերժուին, Ելմտական Նախարարութիւնը ծանօթութիւն մը կը նշանակէ անոնց վրայ, առաջարկեց որ ընդունելի դատուածներուն վրայ ալ նոյն ծանօթութիւնը նշանակուի Նախարարութեան կողմէ: Նախարարաց Խորհուրդը նկատելով որ Մալիէն եթէ այդ կարգի պարտաթուղթերը կնքէ, ընդունուած ըլլալու նշանը պիտի տանին, ինչ որ վնաս պիտի պատճառէ տէրերուն, որոշեց որ ինչպէս կ'ըլլայ Մալիէի Հանրային Պարտքի հաշուակալութեան դիւանին մէջ, Հանրային Պարտքի վարչութիւնն ալ, երբ դիմում ըլլայ, նոյն կարգի պարտաթուղթերու թիւերը արձանագրէ մասնաւոր տումարի մը մէջ, որով թէ՛ շատ գործողութիւն չի կատարուիր եւ թէ տէրերը չեն վնասուիր: Նախարարաց Խորհուրդին այդ որոշումը վաւերացուեցաւ Կայս. Իրատէով:

ՄԵԿՆՈՒՄ. — Հանրային Պարտքի Վարչական Խորհուրդին մէջ ֆրանսական պատուիրակ Պ. Պէրժէ եւ Օսմ. Պանքային Բարիզի վարիչներէն Պ. Կասթօն Օպրէնօ, այսօր, Կ. Պոլսէն կը մեկնին Քէօսթէնճէի ճամբով:

ԱՐԱԲ ՑԵՂԱՊԵՏՆԵՐԸ. — Ամէն տարուան պէս այս տարի ալ Անէզէ Արաբներուն Սէւպաա ցեղին պետ Շէյխ Ֆէրհանի որդին, վերջերս, Հալէպ երթալով, կայս. կառավարութեան անունով արժէքաւոր հագուստներ յանձնուեր են անոր թէ՛ իրեն թէ՛ հօրը եւ թէ հետեւորդներուն համար:

ՀԱԼԷՊԻ ատտիկան-զինուորներուն նոր հրամանատար Նաճիպ պէյ, անցեալ չորեքշաբթի իր պաշտօնատեղին ժամաներ է:

ԱՆԱՏՈԼԻՈՅ երկաթուղիին Ընկերութիւնը Հայտար Փաշա-Էսկիշէհիր-Էնկիւրիւ-Գոնիայի գիծերուն վրայ հաւկիթներու փոխադրութեան համար նոր սակացոյցեր պատրաստելով մասնաւոր առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան՝ վաւերացուելու համար: Նոյն Նախարարութիւնը վաւերացուց այդ սակացոյցերը եւ Ընկերութեան վերադարձուց գործադրուելու համար: Նոր սակացոյցերուն նայելով, Հայտար Փաշա-Էնկիւրիւ գիծին համար մէկ թոնոյին տասնըութ փարա փոխադրութեան վարձք որոշուած է քիլոմէթր գլուխ, ինչ որ, բաղդատելով յանձնառութեան տետրին հետ, հարիւրին յիսուն զեղչ մը ըրել է: Զանազան կայաններէ Հայտար Փաշա բերուած եւ վակոնի մէջ լեցուած հաւկիթներու փոխադրութեան համար ալ, նախկին հետ բաղդատելով, զեղչեր եղած են եւ 13—14½ փարա սահմանուած է: Գոնիայի գիծին յատուկ սակացոյցին մէջ ալ մէկ թոնոն, քիլոմէթր գլուխ, 26½ փարա սահմանուած է: Միանգամայն Գոնիայի գիծին զանազան կայաններէն մինչեւ Հայտար Փաշա կատարուելիք փոխադրութեանց համար ալ հարիւրին քսանըհինգ զեղչ մը եղած է:

ՊԵՏԱԿԱՆ Խորհուրդին վճռաբեկ ատեանը մէկ չարաշահութեան բանտարկութեան եւ պաշտօնանկութեան դատապարտեց Մուսուլի նահանգին բանտին տնօրէն

Պէքիր էֆէնտին որ բանտարկեալներուն տրուած ուտելիքներու մասին զեղծումներ գործած ըլլալուն համար ամբաստանուած էր։

ՊԱՌՈՆ ԷՏՄՈՆՏ ՏԸ ՌՈԶԻԼՏ, կինը ու աղջիկը, երէկ Կ. Պոլիս ժամանեցին Արմաճ զբօսանաւով։ Այդ զբօսանաւը 1898ին շինուած է երեք միլիոն ֆր.ի։ Հարիւր երեք մեթր երկայնութիւն եւ տասը մեթր լայնութիւն ունի։

—Պառոն Էտմոն տը Ռոշիլտ Իզմիր հանդիպելով, այցելութիւն տուեր է կուսակալին, որուն որդին՝ կայս. Թիկնապահ Սայիտ պէյ յետոյ զբօսանաւը երթալով, փոխադարձ այցելութիւն տուեր է Պառոնին։

ՍՊԱՆԻՈՑ դեսպանատունը խնդրեց Բ. Դուռնէն վաւերացնել Մէրսինի սպանիական նոր հիւպատոս Պ. Անտրէ Մավրոժէնիի պաշտօնը։

ՍՈՖԻԱՅԻ լրագիրները կ'ըսեն թէ Ֆէրտինանտ իշխանը օգոստոսի վերջերը Հունգարիայէն Պուլկարիա պիտի դառնայ։

—Պուլկարիոյ եւ Արեւելեան Ռումէլիի մէջ, այս տարի, ծխախոտի մշակութիւնը լաւ արդիւնքներ տուած է։ Առեւտրական սենեակները հրաւէր ստացան այդ պարագան հաղորդել Եւրոպայի վաճառականներուն։

ՋՈՒՐԵՐՈՒ խնդրոյն համար կազմուած յանձնաժողովը քաղաքապետութենէն ուզեց քանի տարի առաջ պատրաստուած տեղեկագիրներու պատճէնները Կ. Պոլսոյ ջրամբարներուն պատերը երեք մեթր եւս բարձրացնելու մասին կատարուած քննութիւններուն համար։ Այդ տեղեկագիրները նոյն ծրագրին գործադրութեանը համար մէկ միլիոն ղրուշէ աւելի ծախք մը ցոյց կուտան։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ու Թղթատարական վերատեսչութիւնը նկատելով որ կարգ մը վաճառականներ մէկ ու երկու ղրուշնոց մանր դրամներէ բաղկացած մեծաքանակ գումարներ մանտա-փօսթերու միջոցաւ կը ղրկեն, դրամի տարբերութենէն օգտուելու համար, եւ նկատելով որ այդ պարագան թէ՛ գանձուն կը վնասէ եւ թէ պատկանեալ պաշտօնեաները դժուարութեանց կը մատնէ, ծանոյց ամէն կողմ որ ասկէ դուրս պարունակող մանտա-փօսթերու մէկ քառորդ ոսկիէն աւելի եւ մէճիտիէ պարունակողներէն ալ մէկ մէճիտիէէ քանակութենէն աւելի մանր դրամ չընդունուի։

—Նոյն վերատեսչութիւնը ծանոյց ամէն կողմ որ հեռագրական ու Թղթատարական կայաններու մէջ ծառայող աշակերտները մինչեւ որ պաշտօնի մը չկոչուին, եւ կամ անհրաժեշտ պէտք մը մինչեւ որ չըլլայ, նորէն անթօշակ պաշտօնեայ չընդունուի։

ՄԱՀԼԻՒԼ ՍՏԱՑՈՒԱԾՔՆԵՐԸ.— Զէնքնաս պաշտօնատունը հարկ դատեց թէ, այնպէս զի մահլիւլ ստացուածքները անհատներու ձեռքը չիյնան, իմամները ու մուխթարները պարտաւոր ըլլան այդ պարագան իմաց տալու Տէֆթէրխանէի պաշտօնեաներուն. իմաց չտուողները պատժուին եւ իմաց տուողներն ալ վարձատրուին։

ՑՈՐԵՆՆԵՐԸ.—Անտառներու, հանքերու եւ երկրագործական Նախարարութիւնը նկատելով որ Գոնեայի ու Էնկիւրիի նահանգներուն զանազան տեղերը ցորեններ բարւոքելու կարօտ են, որոնց այդ նահանգներուն ամէն կողմերէն, իբրեւ նմոյշ, ցորեն եւ ուրիշ արմտիքներ բերել տալ եւ Ատտոնըմէ բարւոքման կարօտ նկատուածներուն համար լաւ տեսակ սերմ ղրկել անոնց հասած տեղերը. Նաեւ դիւրութիւններ ու աջակցութիւններ ընծայել երկրագործներուն։

ԹԱՂԱՊԵՏԱԿԱՆ ԲԺԻՇԿՆԵՐԸ.—Ծանուցուեցաւ բոլոր նահանգները ու գաւառները որ Թաղապետական բժիշկներու ամսաթօշակները կանոնաւորապէս վճարուին։ Ասկէ վերջը նոյն բժիշկներուն ամսաթօշակները չվճարող Թաղապետական նախագահներուն նախ կէս ամսաթօշակը վար պիտի դրուի իբրեւ պատիժ եւ եթէ իրենց այդ ընթացքը կրկնեն, հարկ եղած գործողութիւնը պիտի կատարուի։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԴԵՍՊԱՆԸ.—Վիլհէլմահէէն կը հեռագրեն թէ Կ. Պոլսոյ գերմանական դեսպան Պառոն Մարշալ ֆոն Պիպէրշթայն օգոստոս 4/17ին պատիւ ունեցեր է Գերմանիոյ կայսեր ու կայսրուհիին սեղանակից ըլլալու։

ՀԵԼԼԷՆ կառավարութիւնը քառասունըութ ժամ քարանթինա սահմանեց սուրիական Տրիպոլսոյ ու Սայտայի միջեւ եղած ծովեզերքներու ժամանումներուն դէմ։

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ նահանգին մէջ երեւան ելած պաճարախտին առաջքը առնելու համար, երէկ Տրապիզոն ուղեւորեցաւ քաղաքային անասնաբուժական վարժարանին ուսուցիչներէն Ճաֆէր էֆ.։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ Ընկերութեան նոր երկրորդ տնօրէնը՝ Պ. Լիթ, աչքի օր, Կ. Պոլիս ժամանեց։

ՄԱՔՍԷ ՓԱԽՑՈՒԱԾ.— Մաքսային պաշտօնեաները տեսնելով որ Եւրոպայէն բերուած երկու խաչոր դրամարկղներ մաշկոյկով դէպ ի Հարէմ Իսկիլէսիի կողմը կը տարուին, իսկոյն ետ դարձնել տուին ու մաքսատուն տարին։ Քննիչ յանձնաժողովը որոշեց գրաւել այդ երկու դրամարկղները։

ԱՅՆԹԱՊԷՆ կը գրեն թէ Դալի Ալի անուն անձը, որ Այնթապի ու Մարաշի ճամբուն վրայ ասպատակութիւն կ'ընէր, ձերբակալուեր է։

ԱՏԱՆԱՅԻ ոստիկան-զինուորներու նոր հրամանատար Հիւսնի փաշա, իր նախորդ պաշտօնատեղիէն՝ Պաղտատէն Հալէպ ժամանելով, քանի մը օր հանգիստ առեր եւ յետոյ դէպ ի Ատանա ճամբայ ելեր է։

ԵՐԶՆԿԱՅԷՆ կը հեռագրեն թէ շրջակայ լերան մը վրայ ածուխի հարուստ հանք մը գտնուեր է։

ԻԶՄԻՐԻ մէջ հացի գինը հինգ փարա զեղչուեցաւ։ Առաջին տեսակը, մէճիտիէն 33 ղրուշէն, 85 եւ երկրորդը 76 փարայի կը ծախուի։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ մէջ օգոստոս 7ին ժանտախտէ մէկ դէպք ու երկու մահեր պատահեր են։

ԳԱՆԼԸՃԱՅԻ մէջ Պէչա անուն 12 տարեկան աղջիկ մը որ տան մը մէջ սպասուհի է, հիւանդոտ ըլլալով, երէկ, ինքզինքը կախեց պարտէզին մէկ ծառէն, բայց շուտով ազատուեցաւ։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ. — Անատոլըի երկաթուղիին պաշտօնեաներէն Պ. Շամպթէլլի Օսվալտ օգոստոս 2էն ի վեր անյայտ եղած է եւ տակաւին չէ գտնուած։ Իր տանը մէջ, Հայտար Փաշա, հօրը ուղղուած նամակ մը գտնուած է, ուր գրուած է թէ իր սիրածին հետ մինչեւ հիմա ամուսնանալու չյաջողելուն համար, որոշած է վերջ տալ իր կեանքին։ Գերմանիոյ դեսպանատան խնդրանքին վրայ, ոստիկանութիւնը խուզարկութեան ձեռնարկեց այդ անձը գտնելու համար։

ՆՈՐ ՄԵՔԵՆԱՅ ՄԸ.— Լազարօ Սարոֆիս անուն յոյն գործաւոր մը նոր մեքենայ մը հնարած է կօշիկներու կաղապարներ շինելու համար, որոնք ինչպէս յայտնի է, մինչեւ հիմա ձեռքով կը պատրաստուէին հոս։ Պէտք է աւելցնել որ այս գործաւորը անուս ըլլալով հանդերձ՝ ըրած է այս գիւտը, ինչ որ նշանակելի պարագայ մըն է։

ԳԱՆՁ ՄԸ ԳՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ.— Բերա Բէլէսի Թարգման Պ. Հէնրի Կրանվիլըս, Հայտար Փաշայի մէջ գետին մը ունէր։ Ատենէ մը ի վեր երիտասարդ միջնորդ մը կը ներկայանար անոր, զայն ծախելու համար։ Անցի օրը վերջապէս, միջնորդին հետ ժամադրութիւն կնքեց, անոր մօրաքրոջ տանը երթալու, ուր պիտի կարգադրուէր վաճառման գործը։ Շիշխանէի հրապարակին մօտ, պարապ գետիններէն անցնելու ատեն, ծերուկ աղքատ մը ներկայացաւ եւ Այ-Բանիա եկեղեցիին ճամբան հարցուց, հոն հնութեանց սիրահար քահանայ մը պիտի գտնէ եղեր՝ անոր ծախելու համար իր երկրին մէջ գտած հին դրամներ։ Երիտասարդ միջնորդին ուշադրութիւնը գրաւեցին աղքատին այս խօսքերը, եւ ուզեց հատ մը տեսնել այդ դրամներէն։ Այս վերջինը անմիջապէս ոսկեդրամ մը հանեց՝ որ երիտասարդը մէկ մէճիտիէ փոխարէն գնեց, հարցնելով թէ ուրիշ ալ ունէ՞ր։ Կարգ մը վարանումներէ ետք, ծերուկը ըսաւ թէ արդարեւ լեցուն պարկ մը ունէր անոնցմէ, զոր պահած էր մօտակայ տեղ մը։ Երիտասարդին առաջարկին վրայ, (պէտք է ըսել թէ ասիկա ու աղքատ ծերուկը համախոհ էն) Պ. Կրանվիլըս հաւանեցաւ երթալ տեսնելու այդ դրամները։ Գասըմ Փաշա իջան եւ Խասգիւղ տանող բարձունքները անցնելէ ետքը, հասան տեղ մը՝ ուր աղքատը վայրկեան մը հեռացաւ եւ փոսի մը մէջէն դուրս ելաւ պարկով մը։ Հիմա գետինը ծախելու խնդիրը մէկ կողմ թողուած էր,— որ հասկցուեցաւ անշուշտ թէ դարձուածք մըն էր միայն— եւ սկսան պարկը գնելու բանակցութիւնները։ Պ. Կրանվիլըս, ուզեց գնել զայն, բայց քովը ոսկի մը միայն ունենալով, զայն աղքատին տուաւ, որ առնելէ ետքը ըսաւ թէ շատ քիչ էր։ Պ. Կրանվիլըս, երիտասարդ միջնորդին պնդումներուն վրայ Բերա Բէլէս վազեց, եւ ղոնապաննէն գաղտնապէս 10 ոսկի խնդրեց, ըսելով որ գանձ մը պիտի գնէ։ Այս վերջինը խորհուրդ տուաւ իրեն որ խարէութենէ զգուշանայ և ոստիկանութեան իմաց տայ։ Պ. Կրանվիլըս իրեն հետ ոստիկան մը առաւ եւ վերադարձաւ հոն, ուր կը սպասէին իրեն երկու մարդիկ։ Երիտասարդ միջնորդը փախած էր սակայն, անշուշտ հեռուէն տեսած ըլլալով պաշտօնեան։ Իսկ աղքատը քննալ եւ բանէ մը տեղեկութիւն չգիտնալ կը ձեւացնէր։ Ոստիկանը սակայն զայն բռնեց եւ Կալաթա Սէրայ տարաւ։ Միւսը չէ գտնուած տակաւին։ Աղքատը եւ երիտասարդը մեղսակցութեամբ ուրիշ անգամներ ալ այդ կարգի խարէութիւններ ի գործ դրած են։

—Աղքատի դերը խաղցողը Ալֆոնս անուն 35 տարեկան վաղեմի չարագործ մըն է։ Ասոր հետ ձերբակալուած է նաեւ Մէհմէտ Ալի անուն ուրիշ մարդ մը։ Ալֆոնս որ, ինչպէս ըսուեցաւ, այդ կարգի ուրիշ չահատակութիւններ ալ գործած է, դէմ առ դէմ բերուեցաւ Եանի անուն երիտասարդի մը հետ որ Նաչօ անուն պանդոկապետի մը սպասաւորն է։ Այս վերջինն ալ նոյն կերպով խաբուած էր։ Եանի ճանչցաւ Ալֆոնսը։

ՀՐԴԵՀ.—Երէկ գիշեր ժամ 3ին հրդեհ ծագեցաւ Բերայի Պաղչէլի բաղնիքին ծխնելոյզէն որուն, ձանձախառիթները բռնկած էին։ Այդ միջոցին բռնկեցան նաեւ տակը գտնուած խոհարարի ու խահուէճիի խանութներուն տանիքները, սակայն կարելի եղաւ շուտով մարել։

LA UNION ET FHENIX ESPAGNOL

Ֆրանսական Ընկերութիւն ընդդէմ հրդեհի, եւ կենաց եւ արկածներու. դեր գործակալ Շարլ Աճնամիսէս, Կալաթա, Վօյվօտա փողոց թիւ 114։ 11—15

ՎԵՐՋԻՆ ՍԷՐ

Ահա այն Թերթօն-վէպին անունը զոր մօտ օրէն պիտի հրատարակենք մեր առաջին էջին մէջ, որուն Թէրթօնը, ինչպէս յայտնի է, չաբաթէ մը ի վեր աւարտած է, այնքան տրամաթիք եւ սարսռազդեցիկ վերջաբանով մը։ Ժորժ Օնէի

ԱԼՔՈԼԱՎԱՃԱՌԸ

որքան խանդավառ ընդունելութիւն գտաւ մեր ընթերցողներուն կողմէ, Նոյնքան եւ աւելի վառ հետաքրքրութեամբ ու հաճոյքով պիտի կարդացուի այս նոր Թերթօնն ալ, որ սիրային սրտացունց եւ յուզիչ դրուագներով հիւսուած է, դէպքերու եւ դէմքերու ճարտար ընդելուզումով մը։

Այս նոր Թերթօնին հեղինակն ալ շատ ծանօթ վիպագիր մըն է, որուն վէպերը տեհագին ծաւալում գտած ու հարիւրաւոր տպագրութիւններու արժանացած են։ Ասիկա ինքնին զօրաւոր երաշխիք մըն է թէ մեր հրատարակելիք վէպը գրական վայելք մը պիտի ըլլայ վիպասէրներուն համար։ Ո՞վ չպիտի ուզէ կարդալ այս շահեկան վէպը որ կը կոչուի

ՎԵՐՋԻՆ ՍԷՐ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Եպիսկոպոսական գումարման մէջ որոշուած եւ ստորագրուած բանաձեւին համեմատ, Ս. Պատրիարքը պատրաստած ըլլալով Ս. Հայրապետին ուղղելի գրաբար գիրը, այսօր պիտի ստորագրուի նոյն նիստին ներկայ գտնուող եպիսկոպոսներուն կողմէ, եւ պիտի ղրկուի Ս. Էջմիածին։ Նոյն բանաձեւին առաջին մասը կը գործադրուի այս կերպով. ընդունուած միւս տրամադրութիւնները Ն.Ս. Օծութենէն հասնելիք պատասխանին վրայ նկատողութեան պիտի առնուին։

—Խառն Ժողովոյ վերջին նիստին մէջ Սեպուհ էֆ. Տէմիրճիպաշեան մանրամասն տեղեկութիւններ հաղորդեց Կիւմչեան կտակին գործադրութեան համար ժառանգորդներուն հետ տեղի ունեցած բանակցութեանց վրայ, որոնցմէ ժողովը գոհ մնալով փափաք յայտնեց որ մէկ քանի լրացուցիչ տեղեկութիւններ ստացուին։ Կտակի գործադրութեան մասին որ եւ է անհամաձայնութիւն չերեւիր առայժմ, այլ հանգուցելոյն հարստութենէն՝ որ կը բաղկանայ հնչուն դրամէ, կալուածէ եւ գոյքէ, կտակուած բաժինը որոշելու մասին խորհրդակցութիւններ կը կատարուին եւ յուսալի է որ ի մօտոյ փափաքելի արդիւնքի մը յանգին։

—Դատական Նախարարութեան կրօնական գործոց տեսչի օգնական Պէհճա պէյ, երէկ Բերա, Ս. Պատրիարքին բնակարանը երթալով տեսակցեցաւ Ն. Սրբազնութեան հետ։

—Թէհրանի մէջ աղջկանց վարժարան մը հիմնող Տիկին Աւետեանի հոգւոյն համար հոգեհանգիստ կատարուած էր Վառնայի եկեղեցւոյն մէջ. Պ. Աւետեան այս առթիւ 1000 րուպլի նուէր ղրկեր է յիշեալ եկեղեցւոյն։

—Մեր եւ Ցունաց Հիւանդանոցներուն Հոգաբարձութեան միջեւ տակաւին կարելի չեղաւ համաձայնութիւն մը գոյացնել՝ Ցունաց Հիւանդանոցին պատկանող բանջարանոցի հողին ստացման մասին, որուն վրայ պիտի շինուի մեր Հիւանդանոցի նոր յարկաբաժինը։ Տ. Եղիշէ Պատրիարքը նամակ մը ուղղելով իրենց Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան յանձնարարած էր կարելի եղած դիւրութիւնը ընծայել եւ այդ յանձնարարութեան համաձայն՝ երկու հոգաբարձութիւնները տեղւոյն վրայ քննութիւն մը կատարեցին եւ մինչեւ իսկ նշանացիցները դրուեցան։ Դժբաղդաբար, գործը մնացած է այդ վիճակին մէջ եւ հետեւաբար, առաջադրուած շինութիւնն ալ առժամապէս յետաձգուած, վասն զի Ցունաց Հոգաբարձութիւնը անընդունելի պայմաններ կ'առաջարկէ՝ խնդրոյ առարկայ եղած գետինը տրամադրելու համար։ Օրինակի համար, առաջարկած է՝ կ'ըսուի՝ որ Բերայի Եսաեան վարժարանը յարակից աբաղմանէն (որ Ցունաց Հիւանդանոցին սեփականութիւնն է) բաժնող բարձր պատը վար առնուի՝ որպէս զի չէնքին այն կողմի դրունուող խուցերը լուսաւորուին եւ աւելի արժէք ստանան։ Կ'ըսուի նաեւ թէ, Ցունաց Հոգաբարձութիւնը շատ տրամադիր չէ ձեռքէ հանելու իր բանջարանոցը, կամ գէթ պահել կուզէ անոր մէկ մասը, այն յուսով որ եթէ օրին մէկը երկաթուղիի ընկերութիւնը կայարան մը շինելու յօժարի ի Քազլը-Չէշմէ,— ինչ որ հեռաւոր կամ անիրականալի պատահականութիւն մըն է, Ցունաց Հիւանդանոցը ուղղակի ճամբայ մը ունենայ մինչեւ կայարան։

Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը ասոնք բոլորը գիտէ կամ կռահած է անշուշտ, եւ եթէ երբեք իրաւ կարելի պիտի չըլլայ համաձայնութեան մը գալ Ցունաց Հոգաբարձութեան հետ՝ բանջարանոցի գետնին ստացման համար, լաւագոյն պիտի սեպէ ուրիշ յատակագծի մը վրայ համաձայնիլ, որպէս զի կառուցանելի չէնքին շինութիւնը չյետաձգուի անվերջ կերպով։

—Դատաստանական Խորհուրդը իր շաբաթական նիստը գումարեց երէկ Պատրիարքարանի մէջ, նախագահութեամբ Փոխանորդ Սրբազանին, եւ աւելորդ է ըսել թէ զբաղեցաւ ամուսնական խնդիրներով։

Ս. ԼՈՒՍԱՒՈՐՉԵԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆ

Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Ուսումնարանին Խնամակալութիւնը պատիւ ունի ծանուցանելու մեր յարգոյ Հասարակութեան թէ իր 1903-4 ուսումնական տարին պիտի սկսի Երկուշաբթի, սեպտ. 1/14 ին։

Այս առթիւ հարկ կը զգայ յայտարարելու թէ իր ուսումնական ծրագիրը մասնաւոր խնամքով բարեփոխած է, զայն աւելի օգտաւէտ ընելու համար ընդհանրութեան եւ աւելի համաձայն մեր հասարակութեան պէտքերուն։

Նոյն ծրագրին համեմատ, Ուսումնարանին շրջանը վեցամեայ է, երեք երկամեայ ընթացքներէ բաղկացեալ, այսինքն Խոնարհագոյն, Միջին եւ Բարձրագոյն։ Իւրաքանչիւր ընթացքին աւարտելուն՝ յատուկ վկայագիր մը պիտի տրուի աշակերտին, մասնաւոր քննութենէ մը ետքը։

Ուսումնարանիս բարձրագոյն վկայագիրը ստացող աշակերտք կարող պիտի ըլլան թէ՛ մայրաքաղաքիս առեւտրական եւ սեղանաւորական հաստատութեանց մէջ մտնել եւ թէ՛ Ֆրանսայի վաճառականութեան, Արուեստից եւ Երկրագործական վարժարաններուն մէջ ընդունուիլ։ Այն աշակերտներուն համար որ սահմանեալ են Համալսարանական բարձրագոյն ուսմանց հետեւելու, ինչպէս են Բժշկական, Իրաւագիտական, Գիտութեանց, Դպրութեանց եւն., Ուսումնարանս յաւելուածական ընթացք մըն ալ ունի, որուն մէջ կ'աւանդուին իւրաքանչիւր ճիւղին կարեւոր եղած ուսմունքն։

Ուսումնարանին Խոնարհագոյն կարգին մէջ ընդունուելու անպատրաստ աշակերտաց համար, լաւ կազմակերպուեթեամբ Նախակրթական ընթացք մըն ալ հաստատուած է։

Խնամակալութիւնը փափաքելով ուսումնասէր ընտանեաց դիւրութիւն ընծայելու, աշակերտաց ընդունելութեան պայմաններն աւելի դիւրամատոյց ըրած է, այս առաջիկայ դպրոցական տարիէն սկսեալ։

Մասնաւոր տնօրէնութեամբ մը Ուսումնարանը կ'ընդունի նաեւ այն արտաքին աշակերտները, որոնք իրենց ուսումնական ընթացքը աւարտել կը փափաքին, միայն Ուսումնարանին յաւելուածական ընթացքին դասերուն հետեւելով։

Ուշիմ՝ բայց աղքատիկ աղաքն Ուսումնարանիս օգուտներէն չզրկելու համար, Խնամակալութիւնը որոշած է ձրիաբար ընդունել, իրենց վարքոյն ու աշխատասիրութեանը վկայեալ 10 աշակերտներ, որ առնուազն Ուսումնարանին Խոնարհագոյն դասընթացքին հետեւելու կարող են։ Այս նպատակաւ մրցանք մը հաստատուած է, որուն կրնան մասնակցիլ ամէն փափաքողներ։ Ծնողք կրնան այժմէն իրենց որդիները արձանագրել տալու համար, դիմել Ուսումնարանիս Տնօրէնութեան, Բերա, Եէշիլ փողոց, Թիւ 1, ամէն չորեքշաբթի եւ հինգշաբթի առաւօտները մինչեւ կէս օր։

Խնամակալութիւն
Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍ. ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆԻ

ՈՒԽՏԱԴՆԱՑՈՒԹԻՒՆ Ի ՌՕՏՕՍԹՕ

Ցառաջիկայ Ս. Աստուածածնայ Վերափոխման տօնին առթիւ Ս. Թադէոսի հրաշագործ Բնեւոյն ուխտի եւ երկրպագութեան եկող բարեպաշտ ուխտաւորներու հանգստութեան համար Թաղ. Խորհուրդս ամէն կանխահոգ միջոցներ ձեռք առած է։

Հարկ կը համարինք նաեւ հրապարակաւ ծանուցանել որ՝ ըստ ազգարարութեան Ս. Պատրիարք Հօր, Կայս. Բարեխնամ կառավարութիւնը ամէն դիւրութիւն պիտի ընծայէ՝ մերձակայ եւ հեռաւոր ամէն գաւառներէ դիմող ուխտաւորներու երթեւեկութեան առթիւ։

6 օգոս. 1903 Թաղականութիւն
ՌՕՏՕՍԹՕ Ս. ԹԱԴԷՈՍ ԲԱՂԻ
(Կնիք)

ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԻԳ. ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ, 1903 — 1904

Վարժարանիս ԻԳ. տարեշրջանը կը սկսի յառաջիկայ սեպտեմբեր 1ին։ Նորեկ աշակերտաց մուտքի քննութիւնները տեղի պիտի ունենան օգոստոս 28ին եւ 29ին, իսկ դասերը կանոնաւորապէս կը սկսին սեպտեմբեր 1ին, երկուշաբթի օր։

Վարժարանս երկու տեսակ պայման ունի թոշակաւոր գիշերօթիկ աշակերտաց ընդունելութեան համար։ — Պէտք է վճարել

Ա. Միանուագ մուտք 3 օսմ. լիրա
Տարեթոշակ 20 » »
Արձակուրդի տուրք 1 » »
Ամէն ծախքերը վարժարանիս վրայ

Եւ կամ Բ. Առանց մուտքի, 12 օսմ. լիրա տարեթոշակ եւ 1 լիրա արձակուրդի տուրք, պայմանաւ սակայն որ աշակերտաց ծնողք հոգան իրենց զաւակաց զգեստի, կօշիկի, կարկատանքի, դասագրոց եւ դպրոցական այլ պիտոյից, մահճակալի եւ անկողնոյ, ինչպէս նաեւ դեղօրէից ծախքը, իսկ վարժարանս տայ սնունդ, ուսում եւ հոգայ լուացքի, բժիշկի եւ բաղնիքի ծախքերը։

Ցերեկեայ թոշակաւորները պարտին վճարել 6 օսմ. լիրա։

Մանրամասն տեղեկութեանց համար, ծնողք կամ պաշտպանք կրնան դիմել ի Կ. Պոլիս, Ազգ. Պատրիարքարանը կամ ի Կարին վարժարանիս Տեսչութեան։

Ցառաջիկայ տարի նոր ձրիավարժներ չպիտի ընդունուին. այդ մասին ո եւ է դիմում առանց հետեւանքի պիտի մնայ։

Տեսչութիւն
Սանասարեան Վարժարանի
Կարին, 28 յունիս 1903 9—10

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՊԼ)

ՓԱՐԻԶ, 21 օգոստոս. — Իւմպէրներու դատին մէջ Թէրէզի փաստաբան Պ. Լապօրի, շարունակելով իր պաշտպանողականը, զանազան անձերու անունները տուաւ, որոնք տեսած ու համրած են՝ ժառանգութեան արժէթուղթերը։ Նորէն յայտարարեց թէ հարստութիւնը գոյութիւն ունի, որով կարելի եղած է հաստատել Ռանթ-Վիաժէրը։ Պ. Լապօրի յարեց. — «Եթէ Պ. Քաթօյիի արարքը կործանած չըլլար Իւմպէրները, Ռանթ-Վիաժէրը՝ որ ամիսը հարիւր հազար ֆր. կը շահէր, թոյլ պիտի տար Իւմպէրներուն՝ վճարել իրենց պարտքերը»։ Դատավարութեան շարունակութիւնը վաղուան յետաձգուեցաւ։

ԻՍՄԱՅԻԼԻԱ. — Օգոստոս 11 էն 20 Սուէզի ջրանցքէն անցած նաւերուն թիւն է 112, եւ գոյացած հասոյթը՝ 3,250,000 ֆրանք։

(Ծանօթ. Գործակալութեան. — Երէկուան եւ այս առտուան հեռագիրները տակաւին չստացանք։)

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ԼՈՆՏՈՆ, 21 օգոստ. — Բեքինէն կը հեռագրեն թէ օտար տէրութեանց ներկայացուցիչները բողոքեր են Չինու կառավարութեան այն որոշման դէմ, որով օտարականներուն Բեքին բնակելու իրաւունքը կը սահմանափակէ։

ՀՌՈՄ.— Սէմփլոնի թունէլին աշխատութիւնները նոր յառաջդիմութիւններ ըրին։ Երէկ 16,500 քիլոմէթր երկայնութեան մը հասած էին։

ԼՈՆՏՈՆ.— Այսօր բրիտանական կղզիներուն վրայ նորէն խիստ սաստիկ փոթորիկ մը ծագեցաւ։ Հունձքերը շատ վնասուեցան։

—Լորտ Սոլզպըրի հոգեվարք է։

ԲԼՇԹԱ. — Ֆրանց Եօսէֆ կայսրը, այսօր, երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ Խորհրդարանին ատենապետներուն եւ քաղաքական մէկ քանի անձնաւորութեանց հետ։ Որ եւ է որոշում չտրուեցաւ նոր դահլիճին կազմութեանը մասին։

ՓԱՐԻԶ.—Երեսփոխան Պ. Կիւյօ տը Վիլնէօվ վիրաւորուեցաւ՝ ինքնաշարժ կառքի արկածի մը հետեւանքով։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 8 Օգոստոս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սերի Դ.	Օ. Ո.	24	23
Ամէնէն բարձր գին	»	24	29
Ամէնէն վար գին	»	24	20 1/2
Ռումէլիի Երկաթուղի գոց.	Ֆր.	124	37
Ամէնէն բարձր գին	»	124	62
Ամէնէն վար գին	»	124	12

ԲԱՑՈՒՄ 9 Օգոստոս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սերի Դ.	Փ. Գ.	24	29
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	124	37
Շիրքէթի Խայրիէ		29	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		17	29
Օսմ. Պանքա		14	70
Քրէտի Ժէնէրալ Օթմ.		—	—
Սօս. Օթմ. Տանմ է Վալէօռ		—	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	45
Թըրամուէյ բաժնեթուղթ		6	—
» ժուիսանս		1	60
» պարտաթուղթ		495	—
Համաժ Կ. Պոլսոյ		505	—
Թրանսվալ		108	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն		265	75
աւլրիժ		78	50
Անատոլըի երկաթուղի բաժնեթուղթ		11	65
« պարտաթուղթ	«	522	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	—	—
» » » չէք	»	109	15
Փարիզ » »	Ֆր.	22	—
» » » չէք	»	—	—
Պէրլին անտոկոս չէք	մարք	13	68
Վիէննա չէք	Ֆիոր.	21	89

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

0 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	13
Անգլիական ոսկի	»	109	38
Սօլ էմբէրիալ	»	89	25
Քրիմից	»	51	06
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	—
Մէթալիք	»	—	—
Ռուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8	61

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 21 Օգոստոս

Անգլիական Քոնսոլիտէ	90	81
Օսմանեան Թանթ սէրի Բ.	60	25
» » » Գ. բաց.	31	10
» » » Գ. գոց.	31	63
Օսմանեան Պանքա	13	37
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5 %	41	—
» Մոնոբոլ	43	—
Պուլկարական 1888	81	12
Էժիբսիէն Իւնիֆիէ	102	75
Ռօմինիա	104	—
Թրանսվալ	4	31
Այտըն երկաթուղի	15	—
Փոխանակագիր	25	32 1/2

ՓԱՐԻԶ, 21 Օգոստոս

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		97	52
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. բաց.	Ղրշ.	32	25
գոց.	»	32	25
» » » Բ.	»	61	25
« » » Գ.	»	35	35
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	538	—
Օսմանիէ	»	—	—
ռումէլի երկաթուղի	»	137	23
Օսմ. մաքսատուն	»	—	—
Օսմ Ռէժի	»	394	—
Բրիտանիէ Թիւրք 4 %	»	—	—
Քրէտի Լիոնէ	»	1120	—
Իտալական Ռանթ	»	102	45
Սպանիական արտաքին	»	91	17
Թրանսվալ	»	109	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	155
Դրամագլուխ	»	—	—

ՎԻԷՆՆԱ, 21 Օգոստոս

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	Ֆր.	239	20
Ռումէլի երկաթուղի	»	118	—
Օսմ. Ռէժի	«	358	—

ՊԷՐԼԻՆ, 21 Օգոստոս

Թուրքը	Ֆր.	—	
Ռումէլի երկաթուղի	»	139	25
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	163	40
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	225

ՊՐՈՒՍԷԼ, 21 Օգոստոս

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.	31	85
Ռումէլի երկաթուղի	125	50

ԱՄԷՐ ԲԻՔՈՆ

ԱՄԵՆԱԲԱՐՁՐ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄՆԵՐՈՒ
ԱՐԺԱՆԱՑԱԾ ԶԱՆԱԶԱՆ
ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

AMER PICON
PHILIPPEVILLE
G. PICON
AMER PICON

ԱՄԷՐ ԲԻՔՈՆԸ, ամենէն շատ քինքինա պարունակող սա կազդուրիչ ըմպելին, պատրաստուած է ալժէրիական հողի յատուկ առնկերով։ Իր կորովիչ ու հակատենդային յատկութիւններուն համար է որ կը յանձնարարուի անոր գործածութիւնը։ Առտուն անօթի փորանց կամ ճաշէն առաջ առնուած սա են՝ բարերար ազդեցութիւն մը կ'ունենայ։ Այդ ըմպելիին շնորհիւ՝ մարդուսպառած ուժերը կը վերանորոգուին եւ արդաէ չերծ կը մնայ։

Ծանօթ. — Անխիղճ մարդիկ մեր վաճառանիշը կեղծած ըլլալով՝ Ամէր Բիքոն սպառող մեր բոլոր յաճախորդներուն խորհուրդ կու տանք առաջնակարգ տուներու միայն դիմել, որպէս զի կեղծերը չառնեն. պէտք է պահանջել որ շիշերը Իւնիոն տէ Ֆապրիքանի դրոշմը կրէ։

Միակ Ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ մէջ՝ Պ. Լ. ԲԱՐՄԱ.

Պ. Պ.

Բ. Պոնոմի	Ղալաթիա
Ա. Բէլլիա	»
Էքօնօմիք Գօօբէռաթիվ	Ղալ. եւ Բէրա
Բօղարիօ Սիւսօնէ	»
Բաքատօրելլօ եւ Մէլէթիա. տէս	»
Ժ. Սթավրօբուլօ	»
Քօթթաքի եղբարք	»
Վէնսան Գասապեան (դեղավաճ.)	Կ. Պոլիս
Մէհմէտ Պեաղիմ	» »
Տ. Մէզիքի որդի եւ Ընկ.	» »
Մ. Մէզիքի	» »
Թ. Լինօ	» »
Պ. Սէֆէրեան	» »
Ժ. Վօնթիզիանօս եւ Ընկ.	» »
Էմիլ Լանըբան	Բերա
Տէմէթրաքօբուլօ եղբարք եւ Ընկ.	»
Թ. Սաւրէնեան	Բերա, Կ. Պոլիս, Ղալաթիա
Պօն մարչէ	Բերա

եւլն. եւլն. եւլն. 10—25

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ եւ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
ԽԱՆԻ ԳԱՐԵՋՐԱՏԱՆ ՎՐԱՅԻ ՅԱՐԿԸ
(Մէյտա Չիչէքճիլերի դէմը)

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծամածութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։ Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Ձմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէսօր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ'ընդունին։

Eau minérale naturelle
Krondorf
la meilleure
boisson de table et rafraichissante.

Յանձնարարեցի իմ հիւանդներուս որ ինֆլիւէնցային հետեւանքը եղող սաստիկ հարբուխին եւ նմանօրինակ ուրիշ հիւանդութեանց համար գործածեն տաք կաթի խառնուած Քրոնտորֆի հանքային ջուր, եւ լաւագոյն արդիւնքը ձեռք բերի։

ՏՈՔԹ. ԱԹԷՔՈՒԼԽՌ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷԼ

Շիրքէթը Խայրիէ վաբօրլարընըն եանաշմալարընա մախսուս օլան ուսուլ իսկէլէլէրի մէվաքըֆընըն սիհաթ վահիտէ վէ իսկէլէլէրին տէրէճէի էհէմմիյէթ վէ ինթիխաճընա կէօրէ իւչ սընըֆա թագսիմ իտիլէրէք լիւզում կէօրիւլտիւքճէ միւճէտտէտէն ինշա իտիլմէլէրի մուգարրէր իտուկինտէն զիքր օլունան ուսուլը ճէտիտէնի միմարիեէեէ մուվաֆըգ վէ ղաեէթ տիլնիշին պիր շէքլ ու թարզտա ինշասը իչուն լազըմ կէլէն րէսիմ վէ էշքալ վէ բլանլարընըն թալիփ օլան միմար վէ քալֆալար թարաֆընտան թէրթիպ վէ թանզիմ վէ թէրսիմի իլէ օն պէշ կիւն զարֆընտա Շիրքէթ իտարէսինէ իրաեէսի վէ իպրազ իտիլէճէք րէսիմ վէ բլանլարտան Շիրքէթճէ պէթթէտտիգ շայանը քապուլ կէօրիւլէնի իչուն իքրամիէ ըթասը միւտէմմամ պուլունտըղը վէ պու պապտէ տահա զիեատէ թաֆսիլաթ ալմագ իսթէյէնլէրին Շիրքէթի մէզքիւրէ իտարէ մէճլիսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

5 աղուսթոս 1319 ի—10

ՄՈՒԶՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843ԻՆ

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 981 ՄԻԼԻՈՆ 518.483.42 Ֆրանք

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւններ կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զաւակաց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիք. — Առատաձեռն պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք: Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. Ֆ. ՀԷՌ, ընդհանուր գործակալ, Ինաձէթ խանի դէմը, Վօյվօտա խան, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս: 579

ՀԱՄԻՏԻԷ ՀԻՃԱԶ ԹԻՄՈՒՐ ԵՈԼԸ

ՄԷՆՖԱԱԹԸՆԱ ՄԱԽՍՈՒՍ ՍԻԿԱՐԱ ՔԵԱՂԸՏԸ

Գա Իրատէի Սէնիյէի հազրէթը Բատիշահի իմալ օլունմըշ տըր:

Իշպու քեաղըտ Ֆրանսանըն էն մէշհուր սիկարա քեաղըտը ֆապրիգալարընտան «Ժօզէֆ Պարտուսըն» իմալաթխանէսինտէ եափըլմագտա վէ էզ հէր ճիհէթ մէմալիքը օսմանիյէտէ սարֆ ու իսթիհլաք իտիլէն քեաղըտլարը ֆայիգ պուլունմագտա տըր:

Թէրքիպի չէրպիթը սըհհիյէյի հաիզ օլըպ վէ բիրինճ վէ քէթէն իլէ պիր մըգտարտա մըվատտը թէզպիրին մատտէլի հավի պուլընտըղը պատէթթահլիլ Մէքթէպը Թըպպիյէի Շահանէնին 17 չուլայթ սէնէ 319 թարիխլի թաստիգնամէսիյլէ իսպաթ իտիլմիշ տիր:

Իշպու քեաղըտ իւչ նէվի տըր. պիրինճի նէվ 150 եափրագտան իպարէթ օլարագ եիրմի բարայա, իքինճի նէվ 132 եափրագ օլարագ օն բարայա վէ իւչիւնճի նէվ 80 եափրագտան իպարէթ օլարագ պէշ բարայա սաթըլմագտա, պիրինճի նէվ գութուլարընտա ալթմըշար, իքինճի նէվտէ տօգսանար վէ իւչիւնճի նէվտէ եիւզ եիրմիշէր քեաղըտ պուլընմագտա տըր:

Գութուլարըն վէ քեաղըտլարըն գաբագլարը իւզէրինտէ Հիճազ Թիմուր եօլը գօմիսիօնը ալիյէսինին մէօհրի պուլընմագտա տըր:

Պիւթիւն պիր գութու սաթըն ալանլարա պիրինճի նէվտէն 100տէ 15, իքինճի վէ իւչիւնճի նէվտէն 100տէ 10 թէնզիլաթ իճրա օլունըր:

Մահալը իմալ վէ ֆիւրուխթը Սթամպօլտա Համիտիյէ ճատտէսինտէ Քիւչիւք Իսմաիլ Բաշա խանընտա 7 նումէրօ տըր:

ԱՄԷՆԷՆ ԿԱՐԵՒՈՐԸ

Պատիւ ունիմ ծանուցանել մեծարգոյ հանրութեան թէ Ղալաթիա Եաղլը Գափան փողոց թիւ 13 խանութը ճաշարանի վերածելու յառաջիկայ յունիսի սկիզբները պիտի բացուի, «Օսմանլը էվ եէմէքլէրի» անունով:

Արդէն վաստկած հանրութեան քաջալերութեան վրայ, կը յայտարարեմ որ աւելի հոգ պիտի տանիմ ընտրանօք եւ համով համով տնայնական կերակուրներ պատրաստելու եւ գոհացում տալու ըստ կարելւոյն:

Գոնսոլիտա խանի նախկին ծանօթ խոհարար
ՀԱՃԻ ՆՇԱՆ ՊՕՂՈՍԵԱՆ
23—36

ԱՅՐ, ԿԻՆ, ՏՂԱՅ

Մարդս տենդի հիւանդութենէ վերջը տկար կը մնայ, մանաւանդ տղայ մը: Թէպէտեւ հարկ չըտեսնուի, հիւանդին պէտք է տալ

SCOTT'S EMULSION

և տկարութիւնը անմիջապէս և վստահաբար կը փարատէ և կը տեսնուի որ

ԸՍԿՕԹԻ ԲԵՂԵԴՐՈՒԹԻՒՆ

մարմինը պատող բոլոր տկարութիւններու դեմ ամենամեծ դեղ է: Արեգական տակ ասոր հաւասար բան մը չկայ. այնպէս կատարեալ կը բժշկէ՛ որ կը կարծուի թէ հիւանդութիւնը կուտէ ու կը կլլէ:

Բոլոր դեղագործներէ և դեղավաճառներէ կը ծախուի

Ձկներու վրայ ասոր ուշադրութիւն ընել պէտք է:
18

« Կ'ուզէք պահել ձեր դէմքին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բրնձափոշի

La VELOUTINE

[illegible] 534

CHes FAY, Perfumista
PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

ԱԶԴՈՒ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ՄԸ

Մաքրողականի մը եթէ պէտք ունիս և կը փափաքիս [illegible] խմել անմիջական ազդեցութեամբ, [illegible] նման [illegible] ջուրերն ու դեղերը, որոց մեծագոյն մասը կեղծ են. եւ փութացէք գնել:

VILLACABRAS

աշխարհահռչակ մաքրողականն, որ բնական աղբիւրներէն [illegible] դրութեամբ զտուած յստակ ջուր մըն է և առ դիւրաւ կը խմուի: Ազդեցութիւն անմիջական: ՎԻԼԼԱՔԱԲՐԱՆ ուրիշ մաքրողական ջուրերու նման ոչ խիթ և ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ: Առաւօտ անօթի, ջուրի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱՔԱԲՐԱՆ՝ տասը վայրկեան ընդմիջումով երկու անգամէն կէս առ կէս խմել, բաւական է կատարելապէս մաքրուելու: Պնդութիւն, գլխացաւ և ստամոքսի խանգարում ունեցողներ, մանաւանդ նստողական կեանք վարողներ, եթէ ամէն առտու թէյի կամ գինիի գաւաթ մը Վիլլաքաբրան խմեն, կ'ազատին պնդութենէն և անոր հետեւանք հիւանդութիւններէն:

Կը ծախուի ամէն դեղագործներու և դեղավաճառանոցներու մէջ. 501

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի, Գորսոյի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք:

Անունը	Թոնօ	Անունը	Թոնօ
Ռամսէզ	3000	Թիպր	2500
Անուբիս	3000	Նէրթիս	2400
Թէպայըր	3000	Օսայրիս	2250
Քէֆրէնուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Մէմֆիս	2000
Օսմանլը	3000	[illegible]	1500
Սարփէտոն	2500	[illegible]	150

Դիմել առ Ֆ. Վ. ՈՒԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
[illegible] խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
194 21. Ճէյմս Սթրիթ Լիվրբուլ

ԼՈՒՐՊԷՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

Հաստատուած 1838ին

Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար ընդ.

76 միլիոն ֆրանք

Կեդրոնական վարչութիւն Բարիզ, Բէլթիէյէ փողոց թիւ 8 և 10

—o—

Գործակալութիւն Կ. Պոլսոյ Ղալաթիա Վօյվօտա, Լօրանտօ խան: Դրամատուն Ընկերութեան, բոլոր Թուրքիոյ համար, [illegible] Լիօնէ:

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Ամէն ամիս երկու անգամ կը բանին Լիվրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ

Անունը	Թոնօ	Անունը	Թոնօ
Իվէրնիա	13900	Սլավոնիա	5598
Սաքսոնիա	13900	Բաննոնիա	4841
Լուքանիա	12950	Վէրիա	3229
Քամբանիա	12950	Բավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Թիրիա	2936
Ումբրիա	8128	Սիբրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սերվիա	7392	Ալէբբօ	2181
Աւրանիա	7269	[illegible]	16[illegible]1

Սիբրիա շոգենաւը, նաւապետ [illegible] Լ'իվրբուլէն հոս կը սպասուի ամսոյս 29ին ընդհանուր վաճառքով:

Դիմել առ ՃՕԼԻ և ՍԻԿՕՐ
Joly et Seagor

[illegible] խան, Թիւ 6, 7, 8 Ղալաթիա. [illegible] փողոց: 251

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բեդերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու [illegible] դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ ամէն կարգի պայմաններով:

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,667 ֆր.
Երաշխաւոր [illegible] գումար	12[illegible],000,000 „
Ապահովագրեալներու վճարուած գումար	249,400,000 „
1901 տարւոյն մէջ գանձուած ապահովագին ու տոկոս	54,000,000 „

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել
Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին. Ազարեան խան, Վօյվօտա, Ղալաթիա, և Ղալաթիոյ գործակալութեան, [illegible] խան, [illegible] վրայ:
Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ 524

LE PHENIX AUTRICHIEN

ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ

ԿԱՅՍ. ԹԱԳ. ԱՐԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիմնուած 1860ին Վիէննայի մէջ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ

Հրդեհի ճիւղ 17,000,000 Քր. Կեանքի ճիւղ 31,008,000 Քր. Ծովային ճիւղ 15,264,915 Քր.

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է, Կ. ՊՈԼԻՍ ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

Գրասենեակները, Կ. Պոլիս, Համօբուլօ խան, 52—56:

Լիազօր Ներկայացուցիչ
Գ. ՖԷՐԱՏԵԱՆ

745

Ծանօթ.—Գաւառներու մէջ լուրջ և գործունեայ գործակալներ կ'որոնուին:

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլի Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անունը	Թոնօ	Անունը	Թոնօ	Անունը	Թոնօ	Անունը	Թոնօ	Անունը	Թոնօ
Ալպանօ	1069	[illegible]	1497	[illegible]	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	186
Ալէրթ	3807	[illegible]	2906	[illegible]	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆօ	1113
Անճէլօ	1541	[illegible]	895	Հէրօ	775	Մարթէլլօ	3709	Սիրիօ	1735
Արիոստօ	2271	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	[illegible]	3557	Սիլվիօ	1193
Բասանօ	1822	Տօմինօ	937	[illegible]	3720	Միլօ	1957	[illegible]	1200
Բորոտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրաթիօ	3600	Մօնթէպէլլօ	1755	Թասսօ	1828
Բրավօ	1076	[illegible]	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
[illegible]	841	[illegible]	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	[illegible]	3827
Բըֆֆալօ	4431	Էրօ	2464	[illegible]	5540	[illegible]	4100	Թօլէտօ	1470
[illegible]	1671	Էլտորատօ	1520	[illegible]	1080	Օնթարիօ	4035	[illegible]	487
[illegible]	1837	[illegible]	1841	[illegible]	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
[illegible]	1244	[illegible]	954	[illegible]	2307	Պալերմօ	1537	[illegible]	1914
[illegible]	1094	[illegible]	1828	[illegible]	1700	[illegible]	510	Վօլօ	1239
[illegible]	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Ռիալտօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
[illegible]	1831	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէանտրօ	2272	Ռինալտօ	1663	[illegible]	1850
[illegible]	2697	[illegible]	3060	Լիվօրնօ	1648	Ռօլլօ	1613	Զէնօ	1200
Գոլորատօ	4235	[illegible]	1243	Լորէնցօ	3191	Ռոմէօ	1789		

Մօրէլլօ շոգենաւը, նաւապետ Պօքսօլ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուի ամսոյս 14ին,

[illegible] շոգենաւը, նաւապետ Պինկամ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն պիտի մեկնի ամսոյս 12ին ուղղակի Պոլիս գալու համար:

Դիմել առ գործակալը [illegible]
Թ. 28—21 [illegible] խան, Ղալաթիա: 877

COMP RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական երթեւեկութիւններ

Յուլիս

Գշ. 5/18 Սիվասթոբոլ ժամը 10ին առաւօտ. Տարտանել, Միտիլի, Իզմիր, Քիոս, Թարապլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին իրիկուն:
Եշ. 7/20 Օտեսա ժամը 10ին առաւօտ.
Ուր. 9/22 [illegible], Իզմիր, Քիոս, Աղեքսանդրիա ժամ 10ին առաւօտ. Օտեսա ժամը 2ին իրիկուն.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐՕՔՍԷՆ ԵՒ ՀԱՅՆԷՄԱՆ
Ն. ԲԱՔԷԼ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Օգոստ. 5ին Մինկրէլի. [illegible]
„ 17ին Պիրինի, Սեւ ծովէն:

Գրաւք Անվէրսէն հոս հասաւ

ՄԵԿՆՈՂՆԵՐ

Օգոստ. 26 Մինկրէլի. [illegible] Բաթում և Նովօրոսիսք:
Սեպտ. 1ին Պիրինի, [illegible]

Լիւտ ճամբ. ապրանք կառնէ Անվէրսի համար ուղղակի

[illegible] Բարիզի համար.

Առաջին կարգի 245 ֆրանք. Բ. կարգի 175 ֆրանք. [illegible]
516 [illegible]

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԷՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվէրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ բանող շոգ.

Անունը	Թոնօ	Անունը	Թոնօ
Վիրճինիան	10500	[illegible]	350
Արմէնեան	10500	[illegible]	3500
[illegible]	10500	[illegible]	3500
Լանքաստրիան	9000	[illegible]	2500
[illegible]	9000	[illegible]	3500
Կոլոմպեան	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	2090
[illegible]	3700	[illegible]	900
[illegible]	3700	[illegible]	800
[illegible]	3700	[illegible]	80
[illegible]	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի [illegible] Ղալաթիոյ մաքսատունէն հանելու համար [illegible] ժամանելէն 24 ժամ առաջ:

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՅՕՆԴԸՆ
Ղալաթիա, [illegible]
800 [illegible]

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՈՒՄՈՒՐԵԱՆ

ԹԵՐԹՕՆ "ԱՐԵՒԵԼՔ,,Ի (124

ՖՈՐԹԻՒՆԷ ՏԻՒ ՊՈՒԱԳՕՊԷ

ԿՏՐՈՒԱԾ ՁԵՌՔԸ

ԱՆՄԵՌՈՒԿՆԵՐՈՒ ՓՈՒՆՋԸ

Ը

—Մ՛հ, միշտ դրան վրայ կը գտնուի, անցորդները լրտեսելու համար: Թաղին մարդոց վրայ չաղակրատելով կ'անցընէ ժամանակը:

Մաքսիմ գիտէր թէ ճիշդ էին Ժօրժէի խօսքերը, բայց պատասխան չտուաւ երբեք: Չէր ուզեր Ժօրժէի իմացնել այն հետաքրքրութիւնը զոր կատարած էր ինք, տիկին Սէրժանը գտնելու համար. Մինչ որ տեսակ մը թատերական յեղակարծութիւն մը կը պատրաստէր, որուն [illegible] բերելիք արդիւնքին վրայ յոյս դրած էր, աւելի յստակ տեղեկութիւններ քաղելու համար:

Մաքսիմ կ'ըսէր թէ Ժօրժէ խառնուած էր [illegible] գործին, նոյն իսկ անուղղակի կերպով. Մինչ որ անոր ծանուցած ըլլալու էր [illegible] կինը ու անոր [illegible] եղող Քարբաթեան արջը:

Եթէ Ժօրժէ ճանչցած ըլլար այդ մարդիկը, անոնց բնակած կամ բնակիլ ձեւացուցած տունը մտած ըլլալու էր:

Այդ պարագային, անտարակոյս յիշողութիւնը պիտի արթննար ի տես այդ տան:

—Ընտանիքի տղու մը պէս հագուած ես, յարեց Մաքսիմ: Յառաջանանք փոքրիկ իշխանս: Պիտար շատ պիտի նախանձի երբ քեզ տեսնէ:

Մաքսիմ չէր յուսար հանդիպիլ այն չարախօս դռնապանին, որ անպատճառ իրեն պիտի մօտենար, խօսելու համար իր վարձակալ դրացիին անհետացման վրայ:

Փողոց մտած ատեն Մաքսիմ մէկ ակնարկով ապահովուած էր թէ աւելով մարդը տան սեմին վրայ չէր գտնուեր, պահակի պէս կեցած:

—Միթէ հո՛ս ակէ կ'անցնիս յաճախ, գրասենեակ երթալու համար, հարցուց Մաքսիմ անտարբեր կերպարանքով մը:

—Գործը գիտէ, պատասխանեց Ժօրժէ: Մալզերպ ծառուղիէն աւելի կարճ է ճամբան, բայց օրեր կան՝ երբ ամենէն երկարը կը նախընտրեմ: Թափառելու փափագ զգացած օրերս՝ կը փոխեմ ճամբաներս... Վիլիէի պողոտան, Քուրսէլ ծառուղին, Մօնսոյի ծառաստանը... Մէսինի պողոտայէն կը դառնամ... ուր կապելայ մը կը մտնեմ երբեմն... յետոյ Միրոմէնիլ փողոցէն կամ Հօսման ծառուղիէն կը յառաջանամ... ի վերջոյ կը հասնիմ Սիւրէնի փողոցը:

—Ըսել է այդ ճամբաներէն մէկուն վրայ պատահեցաւ գլխուդ եկած այդ արկածը:

—Հաւանաբար:

—Կը ճանչնա՞ս այդ տեղը, եթէ երբեք հոն տանիմ քեզ:

—Չեմ կարծեր: Մեծ մայրս կ'ըսէ թէ Քուրսէլ ծառուղիէն բերին զիս... եւ թէ հանրակառքի մը գիծերուն վրայ պառկած էի: Անտարակոյս ես չզգացի պառկեցայ հոն: Պէտք է ենթադրել որ ուրիշներու կողմէ եղած է ատիկա...

—Քեզ ջախջախելու համար, խեղճ Ժօրժս: Ըսել է թշնամիներ ունի՞ս:

—Կարելի է, բայց ես չեմ գիտեր:

Այդ պահուն հասած էին այն տան առջեւ, ուր պատսպարուած էր երբեմն առեղծուածային տիկին Սէրժան:

Մաքսիմ կանգ առաւ շէնքին ճակատին առջեւ, ու սկսաւ դիտել զայն:

— Կրո՛ղ, ինչ աղւոր տուն է աս: Աւելի հանգիստ պիտի բնակէի հոս քան թէ Շաթէօտէօն փողոցի իմ միջնայարկիս մէջ: Փեղկերը գոցուած են: Կարծես թէ վարձու է: Դուն որ թաղեցի ես, գիտե՞ս թէ ո՛րուն կը վերաբերի աս:

Ժօրժէ չպատասխանեց: Խոր ուշադրութեամբ կը քննէր տունը, ու ճակատին վրայ կը սեւեռէր ձեռքը:

Սովորական շարժուձեւ մըն էր ատիկա, երբ մարդ կ'ուզէ խուսափող գաղափար մը միտք բերել, ու Մաքսիմ ուրախութեամբ տեսաւ որ ի գործ դրած միջոցը կը յաջողէր:

—Ո՛չ, ո՛չ, գոցեց սա տունը, վարձու չէ ան. վերէն վար ամէն տեղ գոց է, բայց ատիկա նշանակութիւն չունի..., մէկը կայ մէջը:

—Ո՞վ:

—Լատիւլաս, չէկ ձիադարմանը...

—Ի՞նչ ձի:

—Տիկինին ձիերը:

—Ի՞նչ է անունը:

Ժօրժէ խորհեցաւ պահ մը ու գլուխը ծռելով մրմնջեց.

—Չեմ գիտեր:

Մաքսիմ յուսախաբ՝ հարցումը վերըսկսաւ տարբեր կողմէ մը:

—Վերջապէս, կը ճանչնա՞ս այս Լատիւլասը:

—Օ՛հ, ո՛չ շատ, պատասխանեց Ժօրժէ: Ընդամէնը երկու-երեք անգամ միայն տեսած եմ... այդչափը կը բաւէ, որովհետեւ անշահ մէկն է:

—Ո՞ւր տեսած ես զայն:

—Չեմ յիշեր:

—Հաւանաբար հոս:

—Թերեւս:

—Իր բնակած տունը մտա՞ծ ես:

—Ո՛չ: Քիթիս բերնիս գոցեց դուռը:

—Իր սովորութիւնն էր ատիկա, մրմնջեց Մաքսիմ: Ըսել է անոր հետ գործ ունէիր, քանի որ կուգայիր զայն տեսնել:

Զարմացին պահ մը խորհեցաւ ու յետոյ ըսաւ.

—Աւելորդ յոգնութիւն կը կրէք զիս հարցաքննելով: Գլուխս տեղը չէ: Խաւար կը տիրէ հոն... ինչպէս գիտէք:

Մաքսիմ այլեւս անօգուտ համարեց պնդելը: Ակներեւօրէն, բարեացակամութիւնը չէր որ կը պակսէր Ժօրժէի: Պայծառամտութեան վայրկեաններ կ'ունենար ան, բայց շուտով կը մթագնէր իմացականութիւնը, ու մարդ բնաւ չէր յուսար ճշգրիտ տեղեկութիւն մը քաղել անկէ:

Սակայն Մաքսիմ գոհունակ կը հաստատէր թէ իր կիրարկած դրութիւնը գէշ չէր:

Անցեալը յիշեցնող իրերու առջեւ գտնուելով՝ Ժօրժէի միտքը կ'իյնային յիշատակի բեկորներ, որոնք իսկոյն կ'անհետանային:

Այսպէս կը յիշէր Քարբաթեան արջին անունը ու [illegible], ակներեւ էր որ ատենօք ճանչցած էր այդ առեղծուածային անձնաւորութիւնը:

Ո՞ւր ճանչցած էր զայն: Յիշողութիւնը կը պակսէր անոր, այդ բանը ըսելու համար: Որովհետեւ կրած ցնցումը բաւական զօրաւոր չէր:

Ժօրժէի ուղեղը կը նմանէր այն քմահաճ ժամացոյցներուն, որոնք կանգ կ'առնեն յանկարծ, բայց երբ ուժգնօրէն ցնցուին, կը սկսին բանիլ:

Որպէս զի այդ շարժումը շարունակուէր, հարկ էր Ժօրժէն յուզել մտային ու բուռն տպաւորութեամբ մը:

—Մօրեղբօրս տան մէջ պիտի գտնեմ ինծի հարկ եղածը, կը խորհէր Մաքսիմ, հոն տանիմ Ժօրժէն:

—Բան մը միայն կայ զոր չպիտի մոռնամ երբեք, յարեց տղան: Դիմացի դռնապանին կատուն: Տեսնելու էիք ինչպէս կը վազվռտէր, [illegible] չէին կախուած: Մինչեւ ամրութիւնները վազեցի ետեւէն. անտարակոյս Սէնթ-Ուանի մէջ Սէն գետը նետած ըլլալու է ինքզինքը: Ահ, այդ օրը չգտնեցի: Երեք քառորդ ժամ ուշ գացի գրասենեակ. Պ. տը Վրնեարի յանդիմանեց զիս... Տիրոջս վռնտել պիտի տար զիս, եթէ Պ. տը Քարնել միջամտելով չաղաչէր բան մը չըսելու Պ. Տօրժէի:

(Շարունակելի)